

SAAMELAISKÄRÄJIEN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2014

Hyväksytty saamelaiskäräjien kokouksessa 25.6.2015

SISÄLLYS

PUHEENJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2014	3
1. TEHTÄVÄT, ARVOT JA ORGANISAATIO	4
2. SAAMELAISKÄRÄJIEN TALOUDEN JA TOIMINNAN TUNNUSLUVUT	6
2.1. Poliittinen toiminta	6
2.2. Kauden päätavoitteiden toteutuminen	9
2.3. Hallinto	9
2.4. Talous	10
3. TOIMINTAVUODEN SEKTORIKOHTAISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	18
3.1. Saamelaisten kielelliset oikeudet ja saamen kielen toimisto	18
3.2. Koulutuspoliittinen vaikuttaminen, oppimateriaalityö ja opetuksen kehittäminen	19
3.3. Saamenkieliset ja kulttuurinmukaiset varhaiskasvatus-, sosiaali- ja terveyspalvelut	22
3.4. Saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittäminen (Poske)	24
3.5. Saamenkielisen kulttuurin edistäminen	25
3.6. Saamelaiselinkeinot ja ympäristö	26
3.7. Nuorisoneuvosto	27
3.8. Vaalit	29
3.9. Giellagaldu (SáFá2-projekti)	29
4. Saamelaismusiikkikeskus	30
4.1. Alkuperäiskansojen elokuvakeskus Skábma	31
4.2. Lastenkulttuurikeskus Mánnu	32
4.3. Sajoksen liiketoimintapalvelut	33

LIITTEET

Liite 1 Saamelaiskäräjien edustajat eri työryhmissä vuonna 2014

Liite 2 Vaalikauden toimintaohjelman 2012-2015 toteutuminen

(Kansikuva Tanja Sanila)

Puheenjohtajan katsaus vuoteen 2014

Vuosi 2014 oli merkittävä ja työntäyteinen monella tapaa. Saamelaiskäräjien vaalikauden 2012-2015 toimintaohjelman kärkitavoitteita edistettiin läpi vuoden. Keväällä 2014 käytyjen neuvotteluiden pohjalta laadittiin eduskunnalle hallituksen esitys (HE 167/2014) saamelaiskäräjälain uudistamiseksi. Neuvotteluissa saavutettiin kompromissiesitys saamelaismääritelmän eli lain 3 § sisällöstä, jonka Saamelaiskäräjät hyväksyi 27.6.2014. Lainvalmistelu tapahtui ensimmäistä kertaa Suomessa Saamelaiskäräjien tietoon perustuvalla ennakkosuostumuksella.

Myös ILO 169 -sopimuksen ratifiointiprosessi eteni eduskuntakäsittelyyn (HE 264/2014). Saamelaiskäräjien kokous päätti 30.10.2014 kannattaa sopimuksen ratifiointia ja hyväksyä ratifiointiasiakirjoihin liitettävän selityksen sekä metsähallituslain tarkistukset (saamelaiskulttuurin heikentämiskiellon sekä säännökset Saamelaiskäräjien ja Kolttien kyläkokouksen osallistumisesta alueidenkäytön suunnitteluun). Molemmat hallituksen esitykset etenivät valiokuntakäsittelyyn. Pohjoismaisen saamelaissopimuksen valmistelu etenee erittäin hitaasti. Kertomusvuonna pidettiin vain yksi sopimuksen jatkoneuvottelu. Yhteisymmärrykseen ei ole päästy vielä yhdenkään sopimusartiklan sisällöstä.

Valtioneuvosto teki periaatepäätöksen 3.7.2014 toimenpiteistä saamen kielen elvyttämiseksi. Toimenpideohjelmassa on 21 toimenpidettä kohdistuen mm. varhaiskasvatukseen, opetukseen ja kulttuuriin. Periaatepäätös ei vielä toteuta kielenelvyttämisohjelman toimenpiteitä, vaan toimeenpanoa varten tarvitaan riittävät resurssit ja toimeenpanon seuranta. Tarvittavia määrärahalisäyksiä ei tehty valtion talousarvioon, eivätkä vastuuviranomaisiksi merkityt tahot ole ryhtyneet toteuttamaan ohjelmaa vuoden 2014 aikana. Saamelaiskäräjien tulevan toimintavuoden prioriteettina on neuvotella riittävä toimenpiteiden resursointi, koska uhkana on, että kielenelvytysohjelma käy vuosien viivyttelyn myötä merkityksettömäksi.

Maailman alkuperäiskansojen konferenssi pidettiin New Yorkissa 22.-23.9.2014. Konferenssi hyväksyi valtioiden ja alkuperäiskansojen yhdessä valmisteleman loppuasiakirjan, joka käsittelee mm. YK:n alkuperäiskansajulistuksen toimeenpanoa sekä tietoon perustuvan ennakkosuostumuksen merkitystä. Suomen valtio sekä Saamelaiskäräjät olivat vahvasti mukana loppuasiakirjan hyväksymisessä.

Haasteen Saamelaiskäräjien tulevalle toiminnalle aiheuttaa kansainvälinen talouskriisi ja sen vaikutukset Suomen kansantalouteen ja myös Saamelaiskäräjien rahoitukseen. Saamelaiskäräjien on sopeutettava toimintaansa ja priorisoitava tehtäviään, jotta se pystyy huolehtimaan saamelaisten oikeusaseman edistämisestä ja yhä lisääntyvistä lakisääteisistä tehtävistään pienevistä resursseistaan huolimatta. Saamelaiskäräjien toimintaa onkin syytä tarkastella ja kehittää vaalikauden viimeisen toimintavuoden aikana. Lopuksi haluan vielä kiittää henkilöstöämme ja luottamushenkilöitämme sekä yhteistyötahojamme menneestä vuodesta!

Inari 8.6.2015

Tiina Sanila-Aikio
puheenjohtaja

Saaggjää'dteei kiöčldök tuáimmjemekka 2014

Ee'kk 2014 leäi miärkteei da tuájtiuddsaž määngnalla. Sää'mtee'gg vaalpää'j 2012-2015 tuáimmjemprograamm tää'rkmoš täävtöðzzid oou'dees čöð ee'jj. Keädda 2014 le'ddi saggstöðllmöðžž vuâdald ra'jješ ee'ttik-kâdda halltöðzz e'tkköðzz (HE 167/2014) sää'mte'gglää'jj oodumuuzž diött. Saggstöðllmöðžžin ö'steš kompromisse'tkköðzz sä'mmla meä'rtelm le'be lää'jj 3 § siisköðzzâst, koon Sää'mte'gg priimi 27.6.2014. Lää'jjvalmstöðllâm šöðddi vuöss vuâra Lää'ddjännmest Sää'mtee'gg tiöttu vuâddöövvi ouddmiâstmin.

ILO 169 -suâppmöðžž ratifiâ'stemprose'ss še ouddni ee'ttik-kâ'ddkiött'töðllma (HE 264/2014). Sää'mtee'gg sääbbar tu'mmji 30.10.2014, što lij suâppmöðžž ratifiâ'stem peä'lnn da priimi ratifiâ'stemä'sškeer'jid öhttuum či'lğgtöðzz di meä'cchalltöslää'jj ta'rkkuumšid (sää'mkulttuur räâšseemkiölddi di šiotttöðzzid Sää'mtee'gg da Saa'mi siidsâbbar vuässööttmest vuu'diââ'nmem planma). Kuhttu halltöðzz e'tkköðzz ouddne väljkâ'ddkiött'töðllma. Tâ'vvjännamlaž sää'msuâppmöðžž valmstöðllâm ouddan samai meälğžet. Mainstösee'jj leäi tâ'lk öhtt suâppmöðžž juätksaggstöðllâm. Ööutmiöllsažvuö'tte jeät leäkku piâssâm ni ööut suâppmöšartikla siisköðzzâst.

Riikksuâvtös tu'mmji vuâddjuurdtu'mmstöðgg 3.7.2014 sää'mkiöl jeälltemtuâimin. Tuáimmprograammâst lie 21 tuáimmâd till'löðvee'l jm. ouddpiömmu, mätt'tö'sse da kulttuu're. Vuâddjuurdtu'mmstök ij veäl čöðdât kiöl'jeälltemprograamm tuâimid, nâga tuei'mmepiijjâm vâaras taarbšet ri'jtteei resuursid da tuei'mmepiijjmöðžž čuâvvam. Taarbšum mie'rreä'ggläâzztöðzzid jeät tuejjâam riikk täällarvvlö'sse, jie-ga vasttösve'rgğne'kken mie'rkkuum orgaan leäkku älggam čöðdted prograamm ee'jj 2014 äi'ğğen. Sää'mtee'gg pue'tti tuáimmjemee'jj priorite'tten lij saggstöðllâd ri'jtteei tuâimi resursâ'stem, ko vaarrân lij, što kiöl'jeälltemprogramm möðnat miärktöðzzâs ääjtöðllâm diött.

Maai'lm alggmeerai konferee'ns rie'sšeš New York -gâärdest 22.-23.9.2014. Konfere'nss priimi riikki da alggmeerai ööutveäkkâ valmstöðllâm loppä'sškeer'j, kää'tt kiött'tâäll jm. ÖM:i alggmeerčöðdtöðzz tuei'mmepiijjmöðžž di tiöttu vuâddöövvi ouddmiâsttâm miärktöðzz. Lää'ddjännam riikk da Sää'mte'gg le'jje ravvsânji mie'ldd loppä'sškeer'j priimm'möðžžâst. Meeraiköskksaž täällkriis di tön vaaiktöðzz Lää'ddjännam meertallu da nu'tt še Sää'mtee'gg teäggto'sse lie Sää'mtee'gg pue'tti tuáimmjummsa va'žžtös. Sää'mte'gg älgg suâvted tuáimmjummses da priorisâ'sttd tuâjees, što töt pâstt huöllâd sä'mmlai vuöiggâdvuöttsâä'j oou'deem da öinn lâssneeï lää'jjest mie'rruum tuâjaines occneeï resuursin huöllkani. Sää'mtee'gg tuáimmjummuž älgg ta'rkstöðllâd da oou'deed vaalpää'j mâaimös tuáimmjemee'jj äi'ğğen. Looppâst haa'lääm veäl spä'ssöðššâd Sää'mtee'gg tuâjjlažkââ'dd da äskkoummid di öhttsažtuâjjkruuggid möðnni ee'jjest!

Aanar 8.6.2015

Tiina Sanila-Aikio
saaggjää'dteei

1. Tehtävät, arvot ja organisaatio

Saamelaiskäräjien tärkein tehtävä on toteuttaa saamelaisille perustuslaissa turvattua kulttuuri-itsehallintoa sekä turvata saamelaisen alkuperäiskansakulttuurin säilyminen ja kehittyminen. Saamelaiskäräjien toimintaa ohjaa saamelaiskäräjälaki, -asetus ja työjärjestys. Saamelaiskäräjät ilmaisee saamelaisten virallisen kannan. Saamelaiskäräjien tehtävänä on saamelaiskäräjälain § 6 mukaan edustaa saamelaisia tehtäviinsä kuuluvissa asioissa niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Saamelaiskäräjät käyttää itsenäistä päätösvaltaa. Saamelaiskäräjät voi antaa esityksiä, aloitteita ja lausuntoja viranomaisille (lain § 5).

Saamelaiskäräjien vaalikauden toimintaohjelmassa 2012-2015 saamelaiskäräjien toiminnalle on asetettu seuraavat arvot:

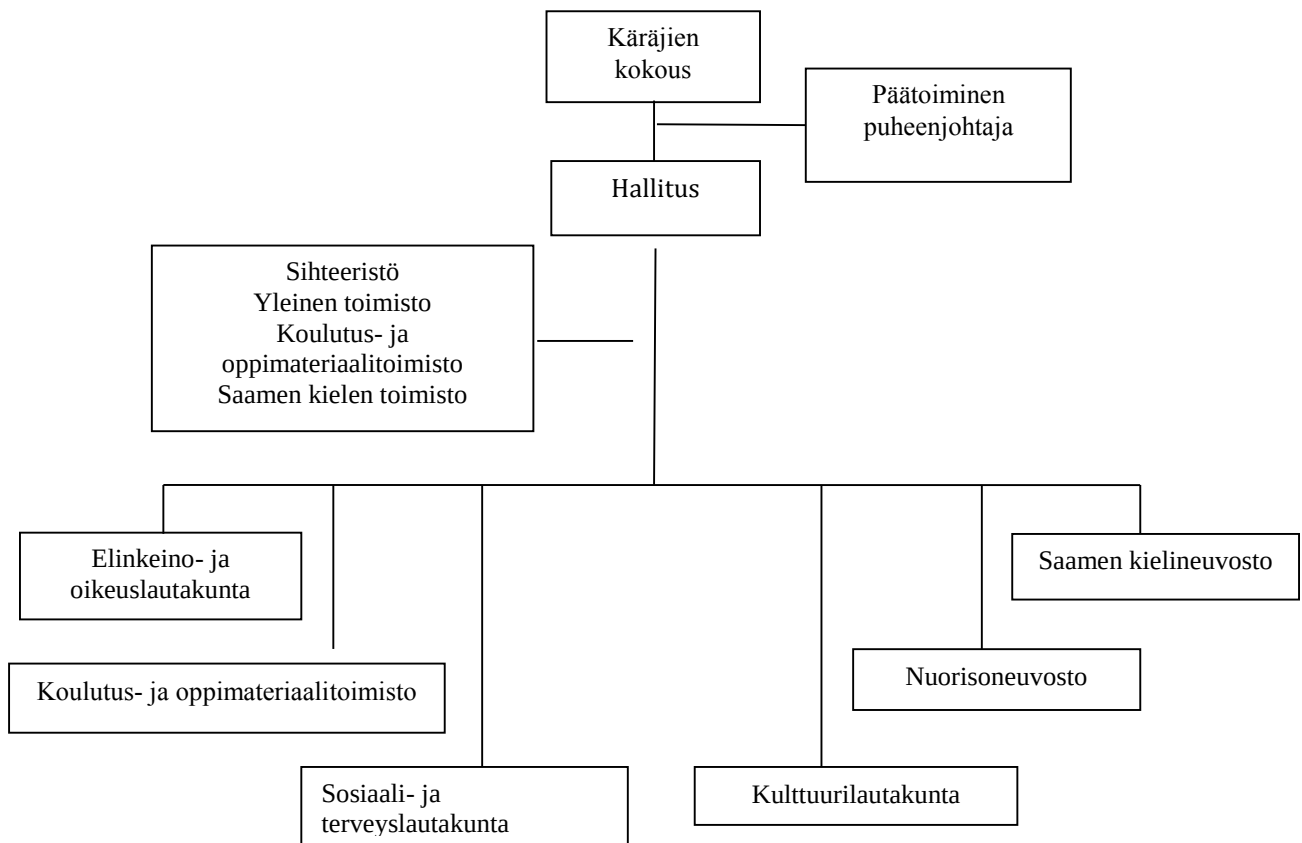
- vahva saamelainen identiteetti
- saamen kielten elinvoimaisuus
- saamelainen kulttuuri ja kulttuuriperintö
- perinteisten elinkeinojen elinvoimaisuus
- saamelainen luontoyhteys

Kuva 1 Petra Magga-Vars.

- saamelainen kulttuurimaisema
- saamelaisten kestävän kehityksen ja biologisen monimuotoisuuden turvaaminen
- saamelainen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus
- yhteisöllisyys
- saamelaisten perinteiden ylläpitäminen ja perinteisen tiedon elvyttäminen ja turvaaminen

Kuva 2 Saamelaiskäräjien organisaatio

2. Saamelaiskäräjien talouden ja toiminnan tunnusluvut

2.1. Poliittinen toiminta

Saamelaiskäräjien kokous kokoontui toimintavuonna neljä kertaa. Saamelaiskäräjien hallitus kokoontui 14 kertaa. Kokouksista 6 oli puhelinkokouksia.

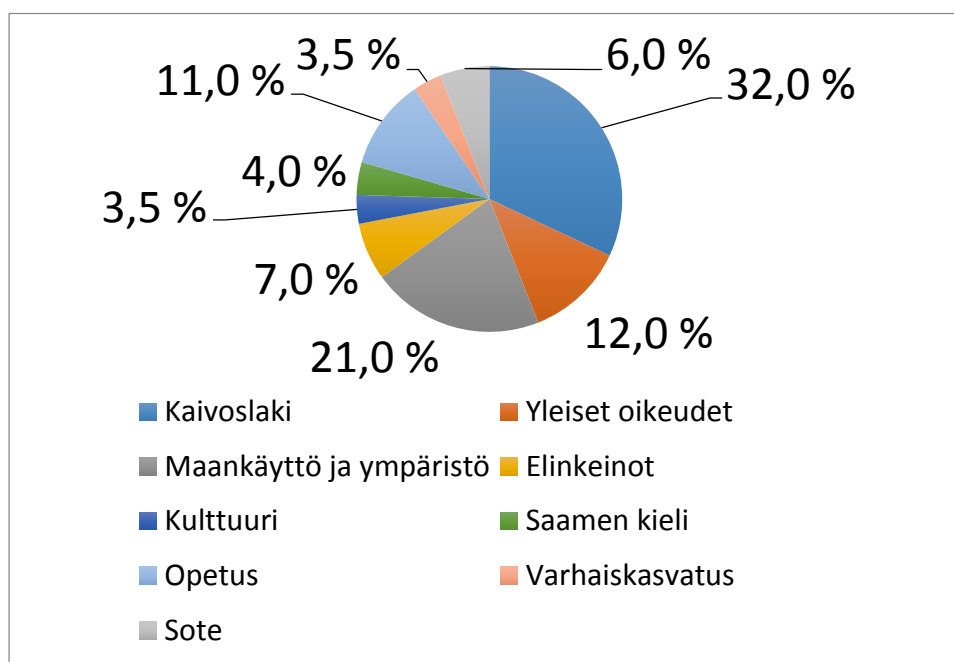

Kuva 3 Saamelaiskäräjien kokous

Saamelaiskäräjien pääasialliset toimintamuodot ovat lausuntojen ja kirjallisten esitysten antaminen, neuvottelut viranomaisten kanssa sekä työryhmäedustus. vuonna 2014 Saamelaiskäräjät antoi 143 erilaista lausuntoa tai kirjelmää. Tästä 91 oli lausuntoja, 14 esityksiä ja 38 muistioita tai valituksia. Saamelaiskäräjät antoi kaivoslain nojalla 30 lausuntoa. Lausunnot ovat koskeneet 96:tta kaivoslain mukaista hakemusta tai lausuntopyyntöä. Muita kaivoslakiin annettavia lausuntoja annettiin neljä.

Kuva 4 Saamelaiskäräjien antamat kirjalliset esitykset/lausunnot sektoreittain

Saamelaiskäräjillä oli edustaja kaikkiaan 82 eri työryhmässä, joista 21 käsitteli saamelaisten oikeuksia, 14 ympäristöä, 14 elinkeinoja, 9 sosiaali- ja terveystalvveluja, 5 koulutusta, 7 kulttuuria, 3 nuoria ja 9 saamen kieltä (liite 1). Työryhmissä oli edustettuina luottamushenkilöitä, virkamiehiä sekä ulkopuolisia saamelaisia asiantuntijoita. Pienen osan työryhmäedustajien matkakuluista kattoi työryhmän asettanut taho.

Saamelaiskäräjät neuvotteli kertomusvuonna saamelaiskäräjälain 9 §:n mukaisia neuvotteluja ministeriöiden kanssa 14 kertaa ja muiden viranomaisten kanssa 5 kertaa. Lisäksi saamelaiskäräjillä oli kertaluonteisia sidosryhmä-, kuulemis- sekä edustustilaisuuksia 92 kertaa. Kertomusvuonna Saamelaiskäräjillä vierailivat ulkoasiainministeri Erkki Tuomioja, maa- ja metsätalousministeri Jari Koskinen, puolustusministeri Carl Haglund sekä oikeusministeri Anna-Maja Henrikson. Saamelaiskäräjät tapasi peruspalveluministeri Susanna Huovisen Ivalossa.

Vuoden aikana YK:n naisten syrjinnän poistamista käsittelevä komitea antoi Suomelle suositukset kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevan yleissopimuksen toimeenpanosta¹. Suositus kehotti Suomea mm. ryhtymään konkreettisiin toimenpiteisiin tavoitteena lisätä saamelaisnaisten edustusta poliittisessa ja julkisessa elämässä sekä varmistamaan asianmukaisia sosiaali- ja terveystalvvelut. Saamelaiskäräjät on antanut lausunnon sopimuksen toimeenpanosta Suomessa.

Saamelaisparlamentaarikkojen neljännen konferenssin pidettiin Umeåssa 20.2.2014. Konferenssin teemoina olivat luonnonresurssien hyödyntävän teollisuuden lisääntyminen saamelaisalueilla ja pohjoismainen saamelaisopimus, joista annettiin yhteiset julkilausumat. Saamelaiskäräjien yleinen kokous pidettiin konferenssin yhteydessä. Saamelainen parlamentaarinen neuvosto piti vuonna 2014 yhden kokouksen.

¹ CEDAW/C/FIN/CO/7

2.2. Kauden päätavoitteiden toteutuminen

Vuodelle 2014 oli asetettu neljä päätavoitetta. Päätavoitteita toimeenpantiin pääosin saamelaiskäräjien varsinaiseen toimintaan myönnetyllä määrärahalla.

Toimikauden kärkitavoitteeksi on asetettu ILO 169-sopimuksen ratifiointi. Suomen hallitus antoi kertomusvuonna esityksensä (HE 264/2014) ILO 169 -sopimuksen ratifioimiseksi eduskunnalle. Hallituksen esityksen antamisen edellytys oli saamelaiskäräjien tuki. Ratifiointiesityksen hyväksymistä ei ehditty viedä eduskunnan lopullisesti päätettäväksi kertomusvuoden aikana. Sopimuksen ratifiointiesitystä valmisteltiin ministerityöryhmän ja saamelaiskäräjien yhteistyöllä yhdessä saamelaiskäräjälain kanssa. Hallituksen esitys on kertomusvuoden lopussa edennyt eduskunnan valiokuntakäsittelyyn.

Toiseksi tavoitteeksi asetettiin saamelaiskäräjälain uudistaminen vastaamaan saamelaiskäräjien esityksiä. Keväällä 2014 käytyjen neuvotteluiden pohjalta laadittiin eduskunnalle hallituksen esitys (HE 167/2014) saamelaiskäräjälain uudistamiseksi. Lainvalmistelu tapahtui ensimmäistä kertaa Suomessa saamelaiskäräjien tietoon perustuvalla ennakkosuostumuksella. Neuvotteluissa saavutettiin kompromissiesitys saamelaismääritelmän (3 §) sisällöstä, jonka saamelaiskäräjät hyväksyi 27.6.2014. Lainvalmistelun ja saamelaiskäräjien lähtökohtana oli, että vaaleja koskevia säädöksiä noudatetaan syksyllä 2015 pidettävissä saamelaiskäräjävaaleissa.

Pohjoismaisen saamelaissopimuksen viimeisimmät jatkoneuvottelut pidettiin Oslissa marraskuussa 2014. Sopimuksen valmistelu on ollut hidasta. Sopimuksen lopullisesta sisällöstä ei ole päästy yhteisymmärrykseen. Pohjoismaisen saamelaissopimuksen jatkoneuvotteluihin osallistuminen on rahoitettu oikeusministeriön eritysavustuksella.

Saamen kielten elvytysohjelman toimeenpano ei ole edistynyt toivotulla tavalla vuonna 2014. Saamelaiskäräjät on kiirehtinyt lausunnoissaan ja edunvalvonnassaan elvytysohjelman toimeenpanoa sekä esittänyt vuoden 2015 talousarvioon resursseja ohjelman toimeenpanoa varten. Saamelaiskäräjät on neuvotellut ohjelmasta OKM:n kanssa tammikuussa 2014. Valtioneuvosto teki 3.7.2014 periaatepäätöksen saamen kielen elvyttämisen toimenpideohjelmasta.

2.3. Hallinto

Saamelaiskäräjien palveluksessa oli vuoden 2014 alussa 45 henkilöä, joista vakinaisia 15 ja määräaikaisia 30. Työntekijöistä naisia oli 35 ja miehiä 10. Vuoden lopussa palveluksessa oli 45 henkilöä, joista vakinaisia 16 ja määräaikaisia 29. Vuoden 2014 lopussa työntekijöistä oli naisia 35 ja miehiä 10.

Työntekijöistä suurin osa työskentelee Sajoksessa. Lisäksi saamelaiskäräjien työntekijöitä työskenteli Utsjoella ja Enontekiöllä. Saamelaiskäräjien työntekijöitä työskenteli myös Oulussa. Vuonna 2014 järjestettiin kaksi henkilöstökokousta ja yksi virkistyspäivä. Sairauspäivien² keskimääräinen poissaoloaika oli toimintavuoden aikana 6,4 päivää henkilöä kohden. Henkilöstön osaamisen kehittämiseen käytettiin yhteensä 60,5 päivää³, joka on keskimäärin 1,3 päivää henkilöä kohden.

---

² Sairauspäiviä oli yht. 287 päivää, joista 92 % johtui omasta sairaudesta. Sairauspäivät koskivat 23 työntekijää.

³ Osaamisen kehittämiseen osallistui 25 työntekijää.

Saamelaiskäräjät sai Kaiku-hankerahoitusta Valtiokonttorilta henkilöstön työhyvinvoinnin ja johtamisen kehittämiseksi. Kehittämistyö aloitettiin työyhteisövalmentajan ohjaamalla kehittämispäivillä lokakuussa 2014. Hankkeessa järjestetään 2-3 kehittämistilaisuutta henkilöstölle ja erikseen esimiehille, laaditaan työhyvinvointikysely ja johtamisen käsikirja vuosina 2014–2015.

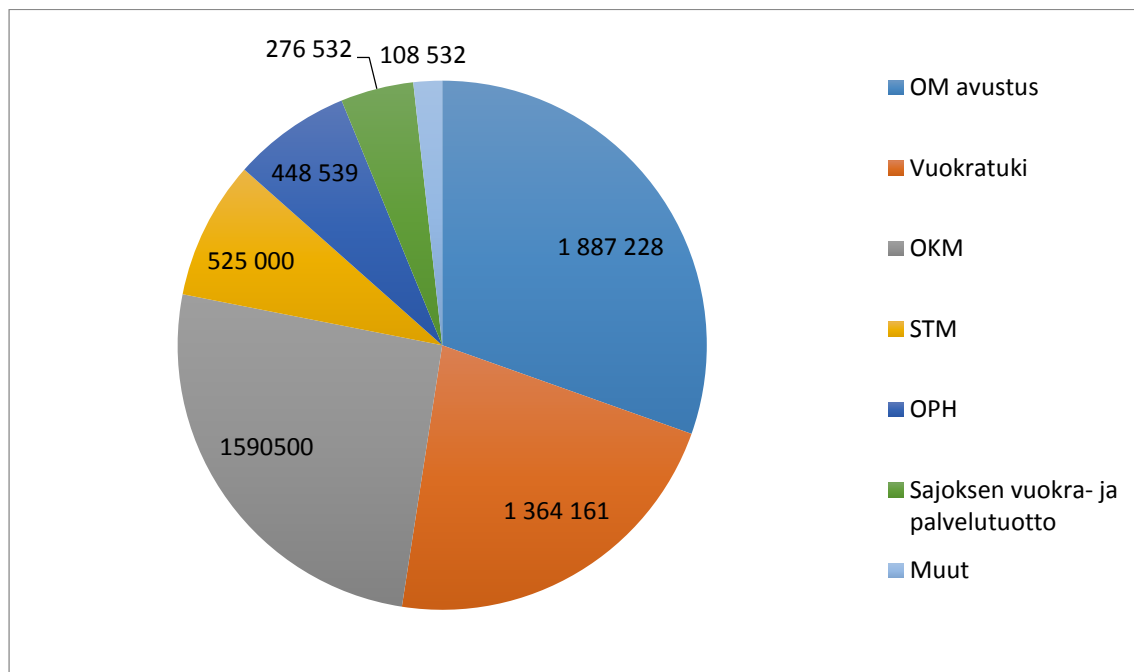
2.4. Talous

Saamelaiskäräjät aloitti taloushallinnon ja tilikarttojen uudistamisen vuonna 2014. Saamelaiskäräjien kokous on päättänyt, että seuraavan vuoden talousarvio hyväksytään edeltävän vuoden viimeisessä kokouksessa, mikä parantaa saamelaiskäräjien ohjausvaltaa talouden käyttöön. Vuoden 2014 talousarvio-toimintasuunnitelma hyväksyttiin saamelaiskäräjien kokouksessa 18.12.2013. Vuoden 2015 talousarvio hyväksyttiin 22.12.2014.

Saamelaiskäräjien kokous budjetoit 130 000 euron alijäämäisen budjetin. Tilinpäätöksen mukaan budjettiarvio ei pitänyt paikkaansa ja tilikauden tulokseksi tuli 41 235,56 euroa. Tilinpäätösvuoden aikana ei ole tehty takaisinperintää koskevia päätöksiä eikä ilmoituksia väärinkäytöksistä. Voimavaroja on käytetty mahdollisimman tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti. Hallitus tarkisti budjettia kertomusvuoden aikana kaksi kertaa.

Kuvassa 5 on esitetty Saamelaiskäräjien koko toiminnan rahoitus vuonna 2014. Taulukkoon 1 on koottu talousarvion toteutuminen ja vertailu talousarvioon 2014.

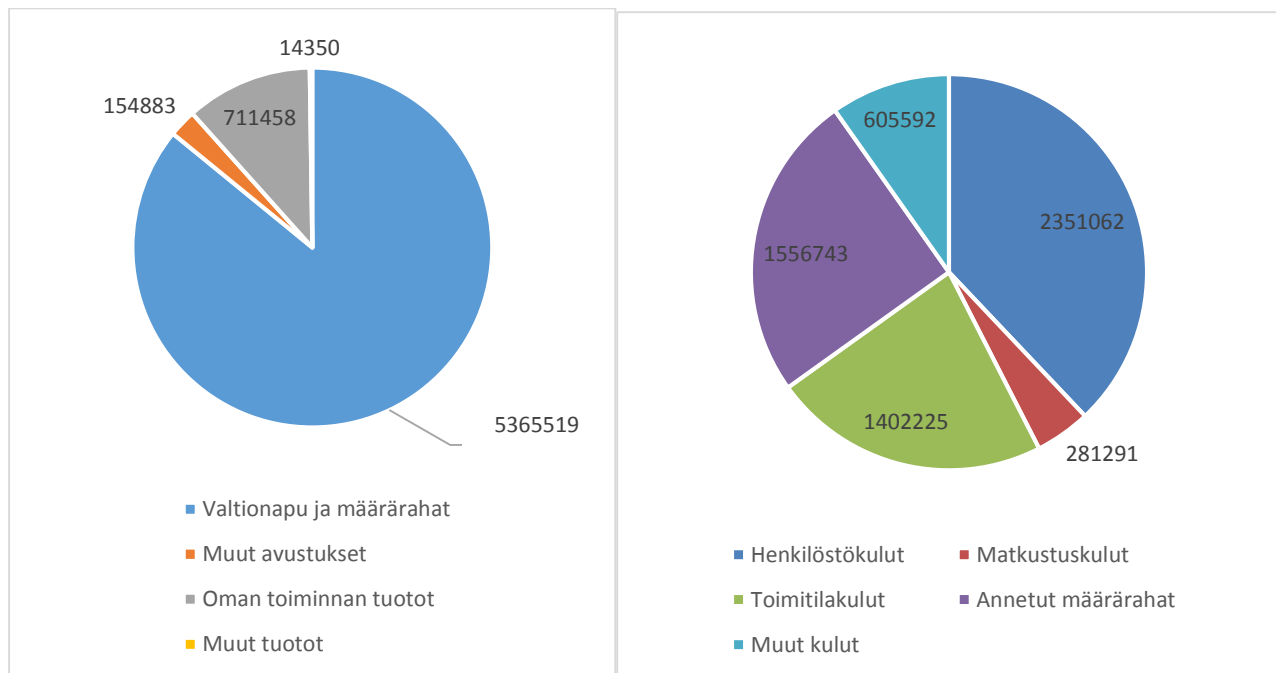
Kuva 5 Saamelaiskäräjien koko toiminnan rahoitus vuonna 2014

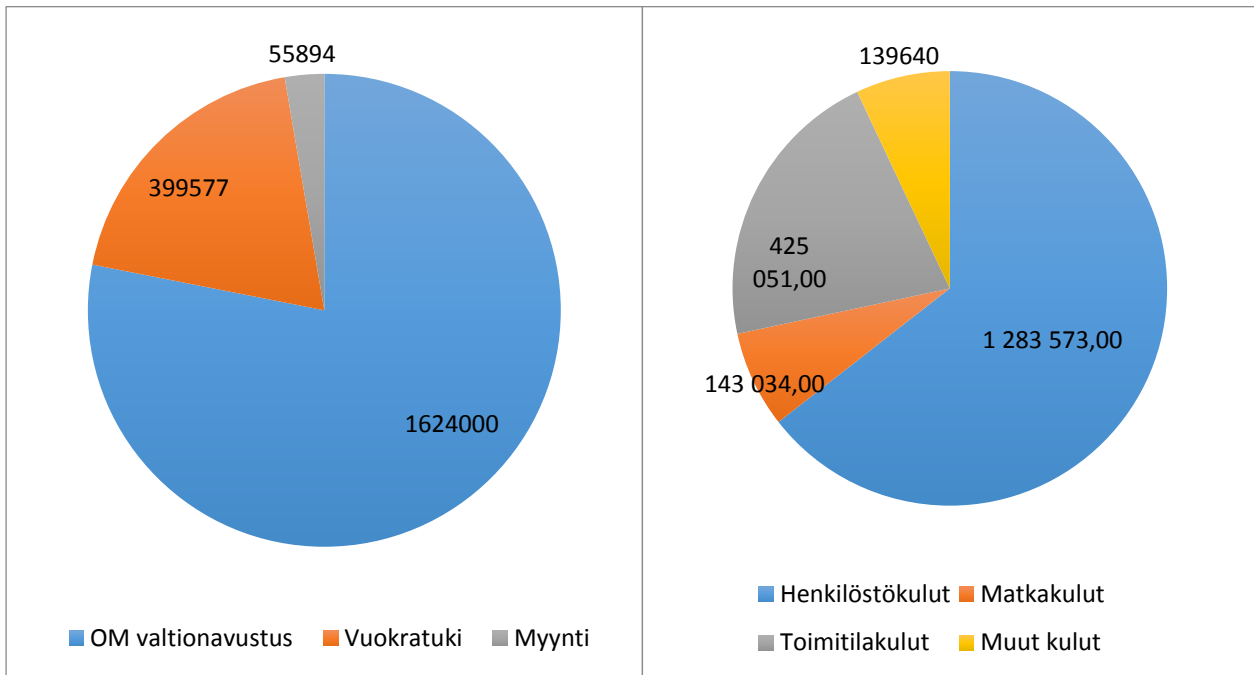
Käännös- ja muu myynti oli suurempaa (+38,6 %) kuin oli budjetoitu. Saamelaiskäräjien tilikauden tulos on ylijääminen varsinaisen toiminnan osalta. Momenttien sisällä tapahtui kuitenkin ylityksiä. Säästöjä on tullut erityisesti henkilöstö-, toimisto- ja muissa kuluissa. Tämä on johtunut virkavapauksista sekä sijaisten palkkausten viivästymisestä. Toimintavuodelle asetetut toiminnalliset tavoitteet eivät ole täten kaikilta osin toteutuneet.

Saamelaiskäräjien menoista kiinteitä (henkilöstö- ja toimitilakulut) on 61 %. Henkilöstökulut ovat nousseet 4,3 % edellisvuodesta. Tähän ovat vaikuttaneet vuoden aikana tullut peruspalkan yleiskorotus, kokemuslisien karttumisesta aiheutuvat menolisäykset sekä sijaisuudet.

Kuva 6 Saamelaiskäräjien varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut

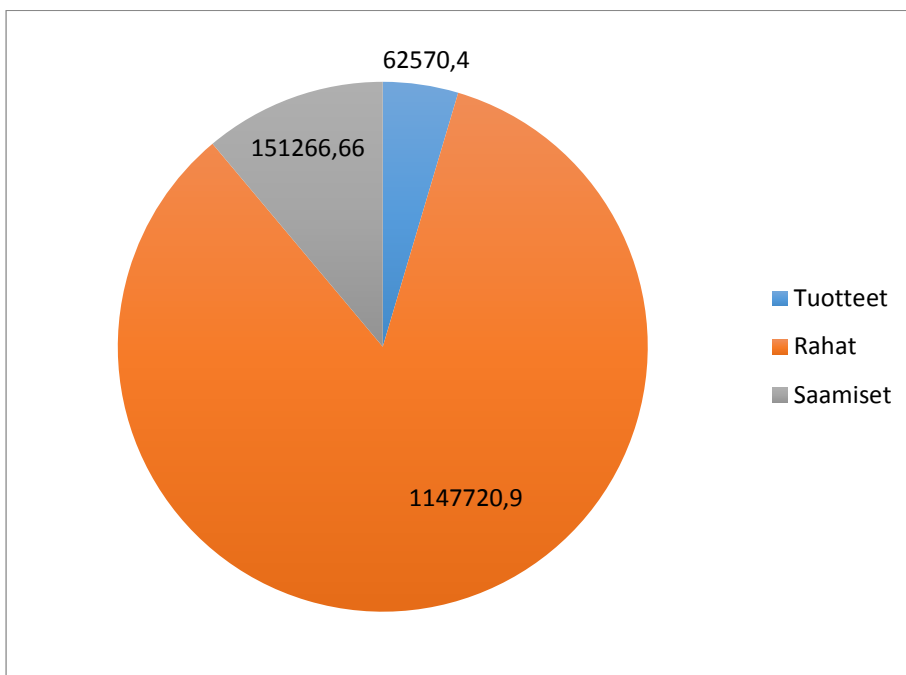

Kuva 7 Saamelaiskäräjien yleisen toiminnan tuotot ja kulut

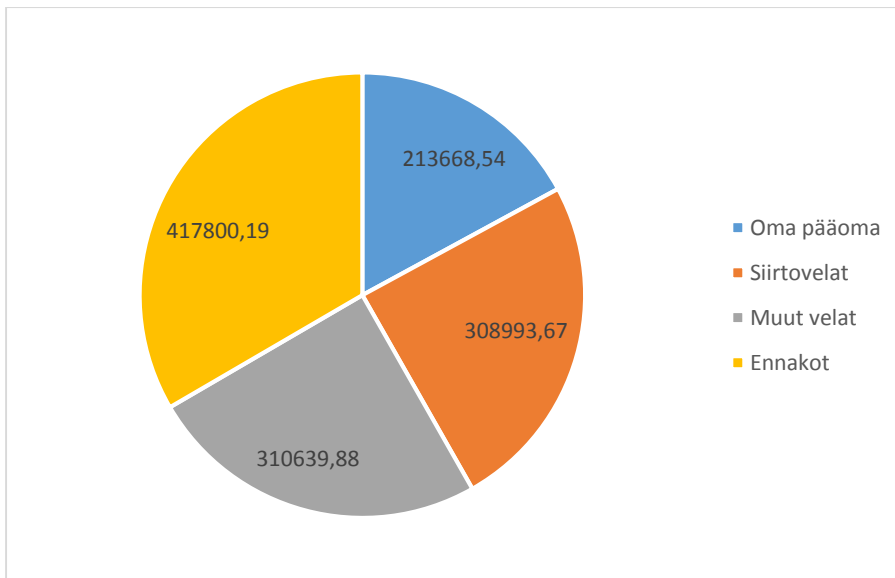
Saamelaiskulttuurikeskus Sajoksen palveluyksikkö toimi OM:n erityisavustuksella sekä liiketoiminnan tuloilla. Palveluyksikön ylitti budjettinsa tehden negatiivisen tuloksen. Sajoksen kokous- ja kongressitilojen myyntiin vaikutti muun muassa toimintavuoden aikana ollut katkos Sajoksen ravintolapalvelujen saamisessa.

Kuva 8 Tase vastaavaa

Saamelaiskäräjien maksuvalmius on kohtuullisen hyvä. Saamelaiskäräjillä on rahaa ja pankkisaamisia 1 147 720,90 euroa sekä myytäviä tuotteita kuten oppimateriaaleja ja äänitteitä 62 570,40 euron arvosta.

Kuva 9 Tase vastattavaa

Ennakkoja ovat saamelaiskäräjille myönnettyt avustukset, jotka siirtyvät käytettäväksi seuraavalle vuodelle. Taseen vastaavaa ja vastattava on 1 361 557,96 euroa. Siirtovelkoja ovat lomapalkkavelka, seuraavalle tilikaudelle siirtyneet maksut sekä eräät avustukset.

Saamelaiskäräjien varsinaisen toiminnan suurimmat menoerät ovat kiinteitä eli vuokrat sekä henkilöstökulut. Taulukossa 1 on tehty vertailu vuoden 2014 talousarvion toteutumiseen niiltä osin kun se on ollut mahdollista. Taulukossa on varsinaiseksi toiminnaksi luettu ne toiminnot, joista on määräykset saamelaiskäräjien työjärjestyksessä sekä erillistoiminnot, kuten pohjoismaisen saamelaissopimuksen jatkoneuvottelut, jotka kuuluvat saamelaiskäräjien lakisääteisiin tehtäviin.

Taulukko 1 Saamelaiskäräjien rahoitus ja toteuma vuonna 2014

SELITE	TOTEUMA	TALOUSARVIO	% VERTAILU
TULOT			
OM valtionavustus	1 624 000,00	1 632 000,00	-0,49 %
OM vuokra-avustus	399 577,51	396 000,00	0,90 %
OM, saamelainen kieliyhteistyö	114 278,39		
OM vuokra-avustus	2 798,54		
OKM, avustus saamelaisnuorten taidetapahtuma	28 500,00	28 500,00	0,00 %
OM, avustus pohjoismaiseen saamelaisopimukseen	57 517,67	34 500,00	66,72 %
OKM avustus nuorisoneuvostolle	158 589,76	120 000,00	32,16 %
OKM avustus gollegiella	30 000,00	30 000,00	0,00 %
OM vaaliavustus	114 450,00	114 450,00	0,00 %
OM vuokra-avustus	3 607,22		
YHTEENSÄ	2 533 319,09	2 355 450,00	7,55 %
Varsinaisen toiminnan muut tulot			
käännöspalvelujen myyntitulot	39 138,10	37 000,00	5,78 %
Muut	16 756,12	3 000,00	458,54 %
Yhteensä:	55 894,22	40 000,00	39,74 %
TULOT YHTEENSÄ:	2 589 213,31	2 415 450,00	7,19 %
MENOT			
Posken omarahoitussuus	11 523,59	13 000,00	-11,36 %
Henkilöstökulut	1 283 573,88	1 344 000,00	-4,50 %
Omarahoitus SáFá 2	39 638,84	42 000,00	-5,62 %
Kieliyhteistyö	41 416,59		
Kokous- ja matkustuskulut	143 034,42	232 000,00	-38,35 %
Toimitila- ja vuokratulot	425 051,33	396 000,00	7,34 %
Toimisto- ja muut kulut	121 628,41	207 000,00	-41,24 %
Ympäristöasioiden edistäminen	25 555,57	34 000,00	-24,84 %
Pohjoismainen saamelaisopimus	35 183,26	34 500,00	1,98 %
Siirtomääräraha saamen kieliyhteistyö	36 021,50		
Gollegiella-palkinto	29 997,67	30 000,00	-0,01 %
Nuorisoneuvosto	141 664,05	70 000,00	102,38 %
Nuorisoneuvosto siirtomääräraha	16 925,71		
Saamelaisnuorten taidetapahtuma	28 371,28	28 500,00	-0,45 %
Vaalit	72 650,32	114 450,00	-36,52 %
Vaalit; siirtomääräraha	45 406,90		
Yleinen: siirtomääräraha	16 000,00		
Saamelassopimus: siirtomääräraha	22 334,41		
Valtioavun palautus; saamelaisnuort.taidetapahtuma	314,12		
MENOT YHTEENSÄ	2 536 291,85	2 545 450,00	-0,36 %
VARSAINAISEN TOIMINNAN TULOJEN JA MENOJEN EROTUS	52 921,46	-130 000,00	-140,71 %
Kulttuurimääräraha			
Tulot:			

OKM valtionavustus	182 990,00	169 000,00	8,28 %
Tulot yhteensä	182 990,00		
Menot			
Menot	180 499,93	169 000,00	6,80 %
Tilinpäätössiirto	2 490,07		
Tuotto/kulujäämä	0,00	0,00	

Pohjoismaiset järjestöt			
Tulot			
OKM avustus	15 000	15 000,00	0,00 %
Tulot yhteensä	15 000	15 000,00	0,00 %
Menot			
Menot	15 000		
Tuotto/kulujäämä	0,00		

Elokuvatuotanto; Berliini			
Tulot			
OKM avustus	100 000	100 000,00	0,00 %
Tulot yhteensä	100 000	100 000,00	0,00 %
Menot			
Menot	98 729,40		
Tilinpäätössiirto	1 270,60		
Tuotto/kulujäämä	0,00		

Oppimateriaalituotanto			
Tulot			
OKM valtionavustus	400 000,00	400 000,00	0,00 %
oppimateriaalien myyntitulot	28 700,43	20 000,00	43,50 %
Muut	1 600,00	0,00	
Tulot yhteensä:	430 300,43	420 000,00	2,45 %
Menot:			
Menot	430 081,19	420 000,00	2,40 %
Tuotto/kulujäämä	219,24	0,00	

Opetushenkilöstön koulutushanke			
Tulot			
Opetushallitus; avustus	48 539,60	48 539,60	0,00 %
Tulot yhteensä	48 539,60	48 539,60	0,00 %
Menot			
Menot	29 048,37		
Tilinpäätössiirto	19 491,23		
Tuotto/kulujäämä	0,00		

Kieli- ja kulttuuripesä			
Tulot:			
OKM valtionavustus	550 000,00	550 000,00	0,00 %

Menot:			
Menot	549 999,99	550 000,00	0,00 %
Tuotto/kulujäämä	0,01	0,00	

Päivähoito			
Tulot:			
OKM valtionavustus	120 000,00	120 000,00	0,00 %
Menot:			
Menot:	120 000,00	120 000,00	0,00 %
Tuotto/kulujäämä	0,00	0,00	

Saamenkieliset sote-palvelut			
Tulot:			
STM valtionavustus	480 000,00	480 000,00	0,00 %
Menot:			
Menot:	480 000,00	480 000,00	0,00 %
Tuotto/kulujäämä	0,00	0,00	

Kielen elvytys kotiseutualueen ulkopuolella			
Tulot:			
OKM valtionavustus	200 000,00	200 000,00	0,00 %
Tilinpäätössiirto	104 934,10		
Tulot yhteensä:	304 934,10		
Menot:			
Menot:	123 601,12	200 000,00	61,8 %
Tilinpäätössiirto	181 332,98		
Menot yhteensä	304 934,10		
Tuotto/ kulujäämä	0,00	0,00	

POSKE			
Tulot			
STM valtionavustus	45 000,00	45 000,00	0,00 %
Vuokra-avustus	11 765,52	12 000,00	-1,95 %
Saamelaiskäräjien omarahoitus	11 523,59	13 000,00	-11,36 %
Yhteensä:	68 289,11	70 000,00	-2,44 %
Menot:			
Menot	68 289,11	70 000,00	-2,44 %
Tuotto/kulujäämä	0,00	0,00	

Kaiku-hanke			
Tulot			
Valtiokonttori; avustus	6 216,94	13 000,00	-52,18 %
Yhteensä	6 216,94	13 000,00	-52,18 %
Menot			
Menot	6 216,94		
Tuotto/kulujäämä	0,00		

Lastenkulttuurikeskus			
Tulot:			
OKM avustus	70 681,36	68 000,00	3,94 %
Muut	12 000,00	12 000,00	0,00 %
Vuokra-avustus	6 817,80	7 000,00	-2,60 %
Saamelaiskäräjien omarahoitus		2 000,00	-100,00 %
Yhteensä:	89 499,16	89 000,00	0,56 %
Menot			
Menot	83 158,86	89 000,00	-6,56 %
Tilinpäätössiirto	6 340,30		
Tuotto/kulujäämä	0,00	0,00	

Mediakasvatus- hanke			
Tulot:			
OKM avustus	85 028,01	50 000,00	70,06 %
Vuokra-avustus	15 486,00	15 500,00	-0,09 %
Menot:			
Menot	75 245,40	65 500,00	14,88 %
Tilinpäätössiirto	25 268,61		
Tuotto/kulujäämä	0,00		

Skabma			
Tulot			
OKM avustus	49 827,29	45 000,00	10,73 %
Vuokra-avustus	15 486,00	15 500,00	-0,09 %
Menot:			
Menot	65 738,24	45 000,00	46,08 %
Tuotto/kulujäämä	-424,95	0,00	

Saamelaismusiikkikeskus			
Tulot:			
OKM avustus	97 244,78	95 000,00	2,36 %
Vuokra-avustus	18 933,84	19 000,00	-0,35 %
M Saamelaiskäräjien omarahoitus		3 000,00	-100,00 %
Menot:			
Menot:	109 068,24	117 000,00	-6,78 %
Tilinpäätössiirrot	7 110,38		
Tuotto/kulujäämä	0,0	0,00	

SÁFÁ2 HANKE			
Tulot			
Saamelaiskäräjien omarahoitus	39 638,84	42 000,00	-5,62 %
Interreg-rahoitus	120 066,40	185 624,00	-35,32 %
Muut		14 201,00	-100,00 %
Yhteensä:	159 705,24	241 825,00	-33,96 %

Menot:			
Menot:	159 705,23	241 825,00	-33,96 %
Tuotto/kulujäämä	0,01	0,00	

SAJOKSEN PALVELUYKSIKKÖ			
Tulot			
OKM avustus	40 000,00	60 000,00	-33,33 %
OM avustus Sajoksen vuokriin	964 584,48	810 000,00	19,084 %
Vuokratuotot	100 847,38	66 000,00	52,80 %
Muut tuotot	175 684,70	282 000,00	-37,70 %
Yhteensä	1 281 116,56	1 218 000,00	5,18 %
Menot			
Henkilöstökulut	253 640,41	213 000,00	19,08 %
Vuokra	873 255,25	810 000,00	7,81 %
Muut kulut	127 509,70	195 000,00	-34,61 %
OKM avustus; siirtomääräraha	37 807,50		
Yhteensä	1 292 212,86	1 218 000,00	6,09 %
Tuotto/kulujäämä:	-11 096,30	0,00	
ERILLISPROJEKTtien TUOTTO/JA KULUJÄÄMÄ	41 619,47		
KORKO- JA MUUT KULUT	-383,91		
KOKO TOIMINNAN TILIKAUDEN TULOS	41 235,56		

3. Toimintavuoden sektorikohtaisten tavoitteiden toteutuminen

3.1. Saamelaisten kielelliset oikeudet ja saamen kielen toimisto

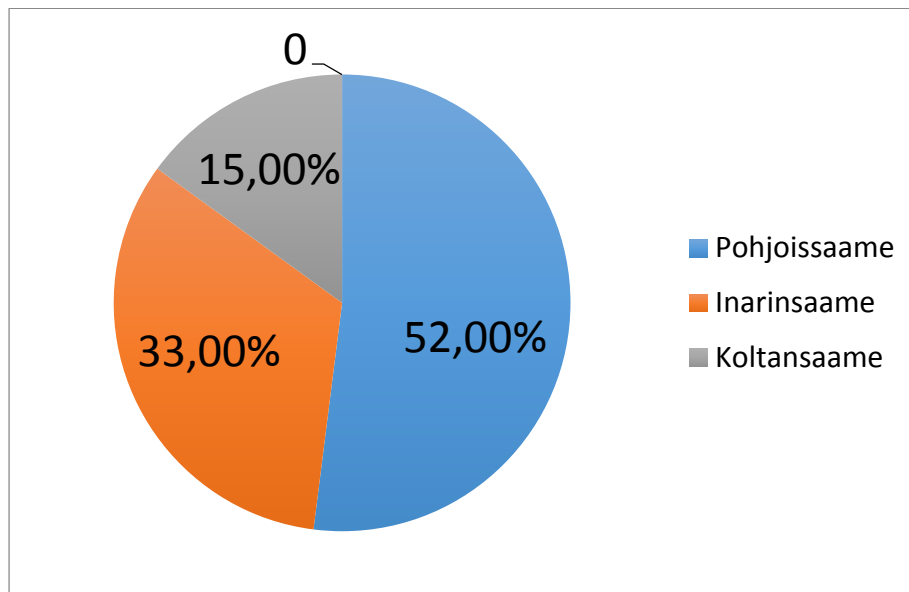
Saamen kielilain (1086/03) toimeenpanoa varten saamelaiskäräjillä on saamen kielen toimisto (Valtioneuvoston asetus saamen kielilain täytäntöönpanosta 2004/108, A1727/95). Saamen kielen toimisto huolehti saamen kielilain mukaisten käännösten toimittamisesta eri viranomaisille ja laitoksille sekä avusti niitä saamenkielentaitoisten tulkkien ja freelance-kääntäjien hankkimisessa sekä muissa saamen kieleen liittyvissä tehtävissä. Saamen kielen toimisto on tiedottanut saamelaisten kielellisistä oikeuksista ja viranomaisten velvoitteista eri viranomaisten kuten verohallinnon, työ- ja elinkeinotoimistojen edustajille ja poliisihallinnon edustajille. Saamen kielen toimisto on hoitanut viranomaisten käännöspyyntöjen lisäksi saamelaiskäräjien omien asiakirjojen kääntämisen sekä saamelaiskäräjien internet-sivuille tulevia tekstejä. Saamen kielentoimisto hoitaa saamelaisenemmistöisen Utsjoen kunnan asiapaperien kääntämisen pohjoissaameksi.

Kertomusvuonna saamen kielen toimisto piti neljä (4) kokousta. Kielineuvosto on valmistellut saamen kieleen liittyvät osiot saamelaiskäräjien lausuntoihin ja esityksiin ja aloitteisiin. Saamelaiskäräjien vaalikauden toimintasuunnitelman tavoitteiden mukaisesti kielineuvosto laati kieltä koskevan osion saamelaiskäräjien sukupolviohjelmasta ja esityksen saamen kielen toimiston kehittämiseksi saamen kielen huollon ja kielipolitiikan asiantuntijaksi. Saamen kielineuvosto on seurannut kokouksissaan yhteispohjoismaisen saamen kielten koskevan hankkeen Giellagáldun työtä ja uuden kieliprojektin hakuprosessin valmistelua Interreg Pohjoinen -ohjelmasta.

Saamen kielen toimisto on useamman kerran esittänyt auktorisoidun kääntäjän tutkinnon suorittamismahdollisuutta koltansaamen kielessä ja kertomusvuonna koltansaame oli ensimmäistä kertaa tutkinnon kielenä.

Kertomusvuonna kielineuvoston päätöksen mukaisesti saamen kielen toimistossa jatkettiin koltansaamen sanakirjan tarkistamistyötä ja sanakirjan saamista sähköiseen muotoon. Tulevan saamen kielten elvyttämishjelman toimeenpanoa varten kielineuvosto jatkoi selvityksen/raportin laatimista hyvistä ja konkreettisista käytänteistä kielen elvyttämistoimissa.

Kuva 10 Käännösmyynti kielittäin vuonna 2014

3.2. Koulutuspoliittinen vaikuttaminen, oppimateriaalityö ja opetuksen kehittäminen

Saamelaiskäräjät on seurannut saamelaisopetuksen tilannetta eri koulutusasteilla ja raportoinut tilanteesta mm. opetus- ja kulttuuriministeriölle. Saamenkielisen ja saamen kielen opetuksen kokonaisoppilasmäärä perusopetuksessa ja lukiossa on lisääntynyt edellisestä lukuvuodesta kolmella oppilaalla. Saamenkielistä opetusta saavien oppilaiden määrä on kasvanut kymmenellä ja pelkkää kielen opetusta saavien oppilaiden määrä vastaavasti pienentynyt. Saamelaisten kotiseutualueen kuntien ulkopuolella saamen kielen opetuksen oppilasmäärä on edelleen pieni (66).

Saamenkielistä opetusta annettiin (2014-2015) saamelaisten kotiseutualueella ja opetuksen piirissä on yhteensä 175 (+10) perusopetuksen oppilasta. Saamen kielen aineopetusta annetaan yhteensä 441 perusopetuksen ja lukion oppilaalle. Inarinsaamenkielisen opetuksen oppilasmäärä on kasvanut kahdella (ollen 17) ja kielen opetuksen oppilasmäärä on laskenut hieman (-4, ollen 38). Koltansaamen kokonaisoppilasmäärä on kasvanut viidellä (ollen 31) ja koltansaamenkielistä opetusta annettiin jälleen joissakin oppiaineissa 13 oppilaalle. Pohjoissaamenkielisen opetuksen oppilasmäärä on laskenut hieman (-5, ollen 145). Yhteensä saamen kielen tai saamenkielistä opetusta koko maassa saa 616 perusopetuksen oppilasta ja lukio- opiskelijaa.

Saamelaisopetuksen tilanne on edelleen erittäin kahtiajakautunut. Valtaosa saamelaisten kotiseutualueen kuntien ulkopuolella asuvista perusopetusikäisistä saamelaislapsista ja -nuorista ei saa lainkaan oman kielensä opetusta. Toisella asteella ulkopuolelle jäävien osuus on vielä suurempi. Seurauksena pitkään jatkuneesta tilanteesta saamea äidinkielenään puhuvat lapset ja nuoret ovat jääneet luku- ja kirjoitustaidottomiksi omissa kielissään. Vielä useammat lapset ja nuoret ovat menettäneet kokonaan yhteyden sukunsa alkuperäiskieleen eivätkä ole saaneet mahdollisuutta oppia sitä lainkaan.

Valtioneuvoston 3.7.2014 tekemä periaatepäätös saamen kielen elvyttämisen toimenpideohjelmasta sisälsi linjauksen, jonka mukaan saamen kielen oppimiselle myös saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella luodaan edellytyksiä. Opetus- ja kulttuuriministeriön tuli valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaan laatia yhteistyössä Lapin aluehallintoviraston ja saamelaiskäräjien kanssa suunnitelma etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen järjestämisestä ja selvitys kotiseutualueen ulkopuolella annettavan opetuksen rahoituksen parantamisesta vuoden 2014 loppuun mennessä. Ministeriö ei kutsunut kyseistä työryhmää koolle. Selvitystä ei tästä syystä tehty vuoden 2014 aikana.

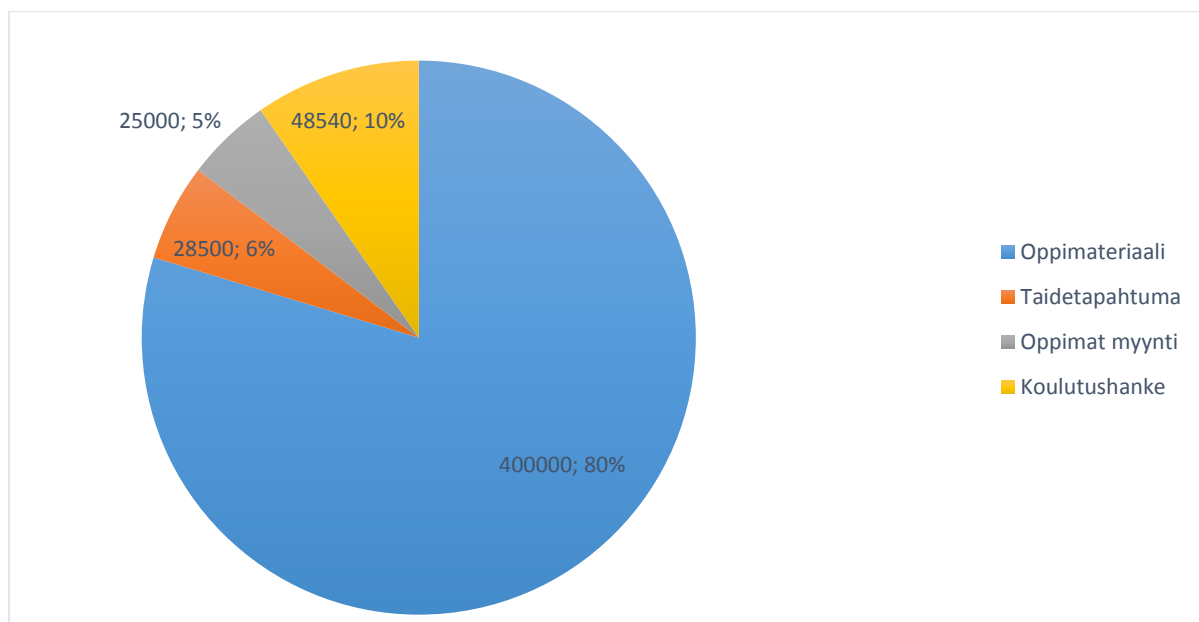
Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa toimivat inarin-, koltan- ja pohjoissaamen kielten lukuvuoden mittaiset linjat (40 ov), joilla on suuri merkitys saamenkielentaitoisen aikuisväestön kouluttamisessa. Oulun yliopistossa syksyllä 2012 aloitettua inarinsaamen opintokokonaisuutta on laajennettu perusopinnoista aineopintoihin ja kehitetty vastaamaan kielen elvytyksen tarpeisiin. Oulun yliopisto on valmistellut 25 opintopisteen koltansaamen kielen opintokokonaisuuden käynnistämistä. Lapin yliopistossa oli käynnissä saamelaispedagogiikan opintokokonaisuus.

Saamelaiskäräjät sai Opetushallitukselta varoja opetustoimen henkilöstökoulutushankkeen toteuttamiseen. Varojen saaminen merkitsi uutta toiminta-aluetta saamelaiskäräjille. Hankkeella pyritään luomaan edellytyksiä saamenkielisen kielikylpyopetuksen käynnistämiseksi. Hankkeen suunnittelu ja tiedottaminen käynnistettiin toimintavuonna, mutta sen toteutus siirtyi vuodelle 2015. Koulutukseen ilmoittautui noin 40 henkilöä.

Saamelaiskäräjille saamenkielisen oppimateriaalin valmistamiseksi osoitettu valtionavustus nousi 400.000 euroon, mikä loi edellytyksiä erityisesti inarin- ja koltansaamenkielisen oppimateriaalityön tehostamiseen. Toimistoon palkattiin toimintavuonna inarin- ja koltansaamenkieliset oppimateriaalityöntekijät ja kolme saamen kieltä yliopistossa opiskelevaa kesäharjoittelijaa. Valtionavustuksella edistettiin noin 50 hanketta, joista vuoden aikana valmistui kahdeksan uutta pohjoissaamenkielistä, 14 uutta inarinsaamenkielistä ja kuusi uutta koltansaamenkielistä oppimateriaalia. Saamelaiskäräjät osti saamelaisopettajille oikeudet pohjoissaamen äidinkielen verkkomateriaaleihin. Lisäksi otettiin seitsemän uudistettua painosta pohjoissaamenkielisistä ja viisi uudistettua painosta inarinsaamenkielisistä oppimateriaaleista. Koulutus- ja oppimateriaalilautakunta teki vuoden lopussa päätöksen palkata toimistoon kokoaikaiset inarin- ja koltansaamenkieliset oppimateriaalityöntekijät vuoden 2015 alusta alkaen.

Koulutus- ja oppimateriaalitoimiston tulot koostuvat pääasiassa oppimateriaalimäärärahasta ja muista avustuksista. Oppimateriaalin myyntitulojen osuus on 5 %.

Kuva 11 Koulutus- ja oppimateriaalitoimiston tulot

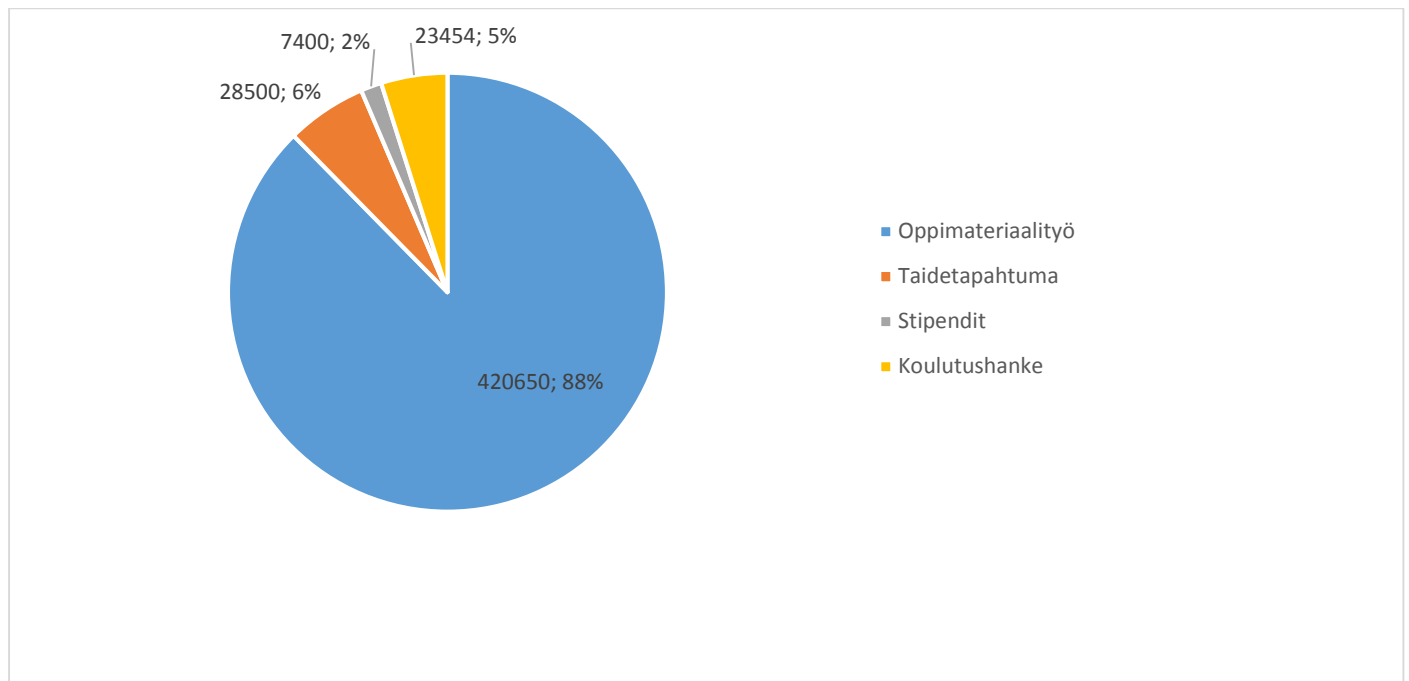

Saamelaisnuorten taidetapahtuma järjestettiin Sodankylässä 27.3.2014 Teemana oli *tanssi* valtakunnallisen Nuori Kulttuuri -teeman mukaisesti ja erityisenä saamelaislajina *eläinaiheinen maalaus, piirustus tai valokuva*. Kuvakilpailun 184 maalauksesta/ piirustuksesta palkittiin 15 nuorta taiteilijaa ja 50 valokuvasta viisi nuorta valokuvaajaa. Tanssikatselmukseen osallistuneista 12 ryhmästä palkittiin neljä, joista kaksi valittiin saamelaisnuorten edustajiksi valtakunnalliseen Sottiisimoves -tapahtumaan. Saamelaisnuorten taidetapahtuman yli 40-vuotisesta historiasta valmistettiin vuoden 2015 puolella avautuva näyttely yhteistyössä saamelaismuseum Siidan kanssa.

Saamelaiskäräjät jakoi koulujen kevätjuhliissa stipendejä saamen kielen opinnoissa hyvin menestyneille oppilaille. Stipendi annettiin yhteensä 13:lle saamen kielen kokeen ylioppilastutkinnossa suorittaneelle, kolmelle saamelaisalueen koulutuskeskuksesta valmistuneelle ja 14:lle perusopetuksen päättäneelle oppilaalle. Lisäksi jaettiin hakemusten perusteella yhteensä seitsemän 500 euron stipendiä korkea-asteen saamen kielen ja kulttuurin opiskelijoille.

Koulutus- ja oppimateriaalilautakunta kokoontui toimintavuonna seitsemän kertaa ja saamelaisten koulutusasiain yhteistyöelin kaksi kertaa. Saamelaisopettajille järjestettiin yksi oppimateriaalityöhön liittyvä koulutuspäivä.

Kuva 12 Koulutus- ja oppimateriaalitoimiston menot

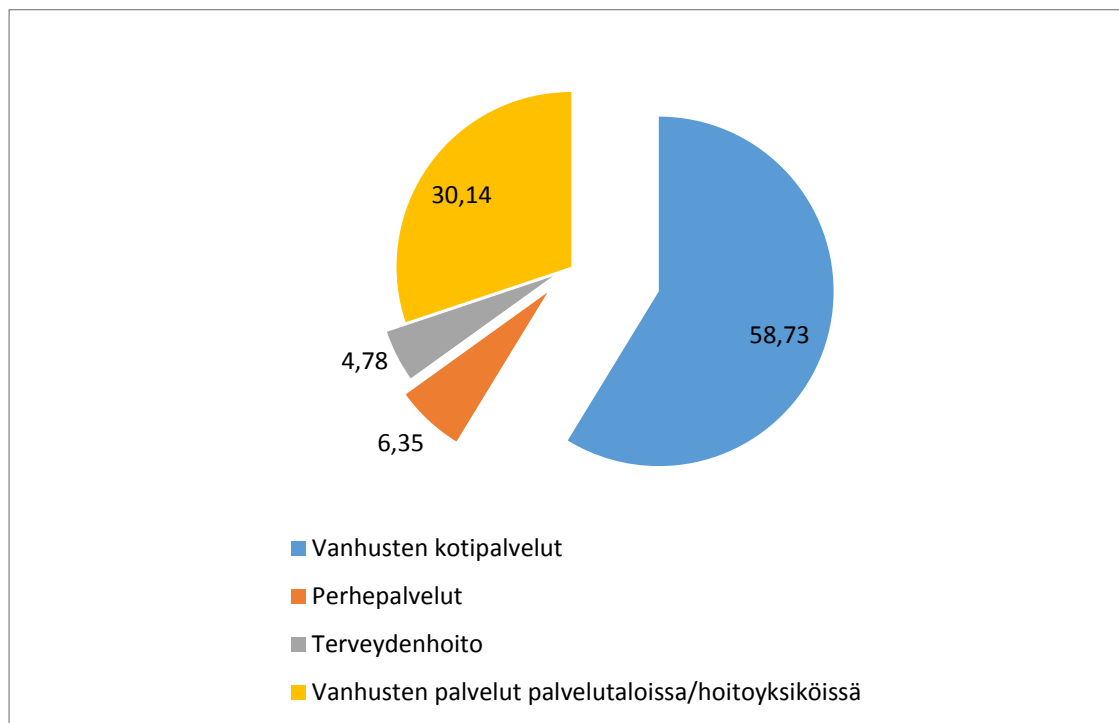

3.3. Saamenkieliset ja kulttuurinmukaiset varhaiskasvatus-, sosiaali- ja terveyspalvelut

Sosiaali- ja terveysministeriön myöntämä 480 000 euron valtionavustus saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseksi saamelaisten kotiseutualueella on mahdollistanut saamenkielisten palveluiden saatavuutta erityisesti syrjäkylissä. Valtionavustuksesta lähes 60 % käytettiin saamenkielisten kotiin annettavien palvelujen turvaamiseen, 30 % vanhusten laitospalvelu- ja palveluasumisen tukemiseen ja loput perhepalveluihin ja terveydenhoitoon.

Kuva 13 Saamenkielisen sosiaali- ja terveystalvvelumäärärahan käyttö 2014

Erillismäärärahalla tuettuna työskenteli 20 saamenkielistä sote-alan työntekijää. Nykyinen valtionavustuksen taso ei kuitenkaan riittävästi turvaa saamelaisille omakielisiä sosiaali- ja terveystalvveluja. Rahoitustarve vuodelle 2014 oli saamelaisalueella 1.2 miljoonaa euroa. Määrärahan käytössä painopisteenä olivat vanhustalvvelut ja tervetystenhoito. Vanhusten kotipalveluiden suurena haasteena on palveluiden tuottaminen kotiin, sillä saamelaiset ikäihmiset asuvat pääasiassa hajallaan syrjäkylissä ja ympärivuorokautisen hoidon tarve kasvaa muistisairauksien lisääntyessä. Nykyisin resurssein ei pystytä tarjoamaan vanhuksille kotihoitoa iltaisin ja viikonloppuisin.

Haasteena ovat mielenterveys- ja päihdepalvelujen tuottaminen kaikilla saamen kielillä. Myös saamenkielisiä lääkäri-, perhe- ja sosiaalityöntekijän palveluja tarvittaisiin kaikissa saamelaisten kotiseutualueen kunnissa. Saamelaiskäräjät on eri yhteyksissä korostanut riittävän erillisrahoituksen turvaamista lainsäädännöllä sekä positiivisten erityistoimenpiteiden suunnittelun tarvetta. Saamelaiskäräjien sosiaali- ja tervetystalvvelulautakunta osallistui aktiivisesti rajayhteistyöseminaarin suunnitteluun ja järjestelyihin yhteistyössä sosiaali- ja tervetystalvvelvministeriön ja Pohjois-Suomen aluejohtoryhmän kanssa. Seminaari toteutettiin Sajoksessa 26.2.2015.

Saamenkielisiä sosiaali- ja tervetystalvveluja ei ole tarjolla riittävästi eikä saamenkielistä ammattihenkilöstöä aina ole tarjolla tai heidän saamenkielinen osaamisensa on puutteellista. Lautakunta valmisteli esityksen saamenkielisten työntekijöiden saamen kielen taidon varmistaiseksi. Vuoden 2014 aikana käynnistettiin saamelaisalueen koulutuskeskuksessa saamen kielen ja kulttuurin lisä- ja täydennyskoulutusta (6 ov) saamelaisten kotiseutualueen sosiaali- ja tervetystalvvelualan henkilöstölle.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi 120 000 euroa valtionavustusta saamenkielisen äidinkielen päivähoidon saatavuuden turvaamiseksi saamelaisten kotiseutualueella. Valtionavustuksella tuettiin pohjoissaamenkielisen päivähoidon järjestämistä Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnissa. Saamenkielisen päivähoidon piirissä oli saamelaisten kotiseutualueella toimintavuonna 87 lasta.

Saamelaisalueen ulkopuolella saamenkielisessä päivähoidossa oli Rovaniemellä 20 lasta, Oulussa 12 lasta ja Helsingissä kaksi lasta. Inarin- ja koltansaamenkieliseen äidinkieliseen päivähoitoon ei ole ollut hakijoita. Valtionavustustarve vuodelle 2014 saamenkielisen päivähoidon saatavuuden turvaamiseksi saamelaisten kotiseutualueella oli 700 000 euroa. Saamelaiskäräjät valmisteli päivähoidon järjestäjille ohjeistuksen äidinkielisten lasten kieltä ja kulttuuria koskevien oikeuksien toteuttamisesta päivähoidossa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi saamelaiskäräjille 550 000 € erityisavustuksena saamelaisten kultturi- ja kielipesätoiminnasta aiheutuviin kustannuksiin saamelaisten kotiseutualueella. Avustuksella rahoitettiin kolme inarinsaamen kielipesää Inarin kunnassa, kahta koltansaamen kielipesää (Sevettijärvi, Ivalo) ja kolmea pohjoissaamen kielipesää (Vuotso, Utsjoki, Karigasniemi). Kielipesien rahoituksesta 70-75 % meni henkilöstökustannuksiin. Saamelaisten kielen ja kulttuurin elvyttämiseksi saamelaisten kotiseutualueella työskenteli 18 saamenkielistä työntekijää. Kielipesätoiminnan piirissä oli saamelaisten kotiseutualueella 68 lasta. Saamelaisten kotiseutualueen kielipesä- ja kielikylpykerhotoiminnan toiminnan rahoitustarve oli vuodelle 2014 700.000 euroa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi 200 000 euroa saamelaisten kieltä ja kulttuuria elvyttävän toiminnan aloittamiseen saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella. Kieltä elvyttävien toimien tarpeen kartoitus aloitettiin Rovaniemellä, Oulussa sekä Tampere-Jyväskylä alueella. Valtionavustuksella rahoitetaan pohjoissaamen kielipesätoiminnan aloittamista Helsingin, Rovaniemen ja Oulun alueella. Vuoden 2014 rahoitusta voidaan käyttää myös vuonna 2015. Valtionavustuksen turvin voitiin Saamelaiskäräjille lokakuussa palkata kielipesäohjaaja koordinoimaan saamelaisten kielipesätoiminnan kehittämistä. Kielipesäohjaaja aloitti kielen oppimisen pedagogisten menetelmien kehittämisen yhteistyössä kielipesätyöntekijöiden kanssa.

Sosiaali- ja terveyslautakunta kokoontui kertomusvuonna kahdeksan kertaa ja osallistui saamelaiskäräjälain 9 §:n mukaisiin neuvotteluihin kaksi kertaa (sosiaali- ja terveysministeriö/sote-uudistus, Lapin sairaanhoitopiiri/terveydenhuollon järjestämissuunnitelma). Sosiaali- ja terveyslautakunta valmisteli sote-uudistamista koskevat lausunnot Saamelaiskäräjille sekä osallistui aktiivisesti Lapin sairaanhoitopiirin perusterveydenhuollon yksikön ohjausryhmän kautta Lapin alueen järjestämissuunnitelman valmisteluun saamenkielisten sote-palvelujen osalta.

3.4. Saamenkielisten sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittäminen (Poske)

Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen (Poske) valtakunnallisena erityistehtävänä on saamenkielisen väestön palvelutarpeiden huomioonottaminen. Tätä tehtävää hoitaa Posken saamelaisyksikkö. Keskeisenä tavoitteena ovat saamelaisten sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuuden parantaminen, sisällöllinen ja laadullinen kehittäminen, vaikuttavuuden arviointi sekä näihin liittyviin tutkimus ja koulutustarpeisiin vastaaminen.

Saamelaisyksikkö järjesti Poske-päivät Saamelaiskulttuurikeskus Sajoksessa 10. – 11.6.2014, päivien teemana oli saamenkielisten ja kulttuuriin perustuvien palvelujen saatavuuden parantaminen ja henkilöstön osaamisen vahvistaminen.

Saamelaisyksikkö valmisteli Pohjois-Suomen Kaste-hankkeisiin saamenkielisten ja kulttuurilähtöisten palvelujen kehittämistavoitteet (päihdealan kehittämishanke, Lapin seniori- ja vanhustyön kehittämishanke, Pohjois-Suomen lasten kaste-hanke, Paljon palveluja tarvitsevat

kehittämishanke). Saamelaisten hyvinvointipalvelutytytyväisyys ja -tarpeet — tutkimushankkeen toinen hankeosio valmisteltiin yhteistyössä Lapin yliopiston sosiaalityön oppiaineen kanssa.

Saamelaisyksikkö oli mukana Pohjois-Suomen hyvinvointia koskevan tiedontuotannon yhteistyöverkoston suunnittelussa saamenkielisen ja kulttuurilähtöisen osaamisen turvaamiseksi opetus- ja tutkimustoiminnassa. Tutkimusyhteistyötä tehtiin THL:n ja muiden kotimaisten ja ulkomaisten saamelaisten terveys- ja hyvinvointitutkimuksen parissa työskentelevien kanssa. Saamelaisyksikkö johti hyvinvointitutkimuksen valmistelutyöryhmää, jossa tutkimussuunnitelmaa ja kysymyspatteristoa valmיתלין. Raja-yhteistyö edistämiseksi suunnittelija osallistui STM:n, Saamelaiskäräjien ja Pohjois-Suomen aluejohtoryhmän rajayhteistyöseminaarin valmistelutyöhön.

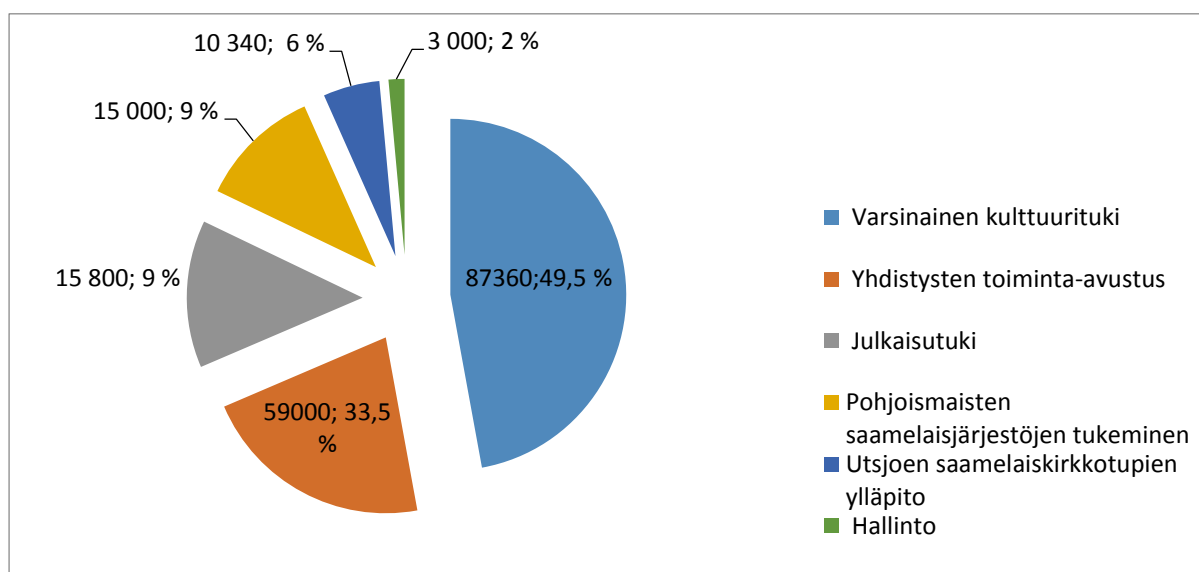
Saamelaisyksikkö osallistui sote-uudistukseen liittyvän perusterveydenhuollon yksiköiden ja Posken yhteistyön rakentamisen suunnittelutyöhön ja neuvotteluihin. Saamelaisyksikkö valmיתלין Saamelaiskäräjien sote-uudistamista koskevien lausuntojen tutkimusta, kehittämistoimintaa ja tiedontuotantoa koskevat osuudet.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toimii Poskeen saamelaisyksikön ohjausryhmänä ja käsitteli siinä ominaisuudessa saamelaisyksikön tehtäviin liittyviä asioita neljässä kokouksessaan.

3.5. Saamenkielisen kulttuurin edistäminen

Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä tuki saamenkielisen kulttuurin edistämiseen vuonna 2014 oli yhteensä 176 000 euroa, josta 10 340 euroa varattiin Utsjoen saamelaiskirkkotupien ylläpitoon. Määräaikaan mennessä Saamelaiskäräjien toimistoon saapui 80 hakemusta, joissa avustuksia haettiin yhteensä 754 025,25 euron edestä. Kulttuurimäärärahasta vajaa puolet (49,5 %) käytettiin varsinaiseen kulttuuritukeen, kolmannes yhdistysten toiminta-avustuksiin sekä 9 % julkaisutukiin.

Kuva 14 Kulttuurimäärärahan käyttö vuonna 2014

Kulttuurilautakunta jakoi opetus- ja kulttuuriministeriön Saamelaiskäräjille myöntämän 15 000 euron valtionavustuksen käytettäväksi saamelaisen taiteen ja kulttuurin edistämiseen vuonna 2014.

Valtionavustusta käytettiin pohjoismaiseen kulttuuriyhteistyöhön jakamalla toiminta- ja projektiavustuksia pohjoismaisille saamelaisjärjestöille. Määräaikaan mennessä Saamelaiskäräjien toimistoon saapui 5 hakemusta, joissa avustuksia haettiin yhteensä 49 800 euron edestä.

Hankkeiden niin yksityishenkilöiden, työryhmien kuin yhdistysten hakemusten vertailussa on painottanut yleisesti hakemuksen sisältöä. Luonnollisten henkilöiden työskentely - ja projektiapurahoissa on painottanut ammattimaisuutta ja sitä, että tulot tulevat taiteellisesta työstä, jolloin työskentelyapuraha käytetään elinkustannusten kattamiseen. Myös hyvä työskentelysuunnitelma ja työn realistinen kuvaus ja jaksottaminen apurahakaudelle ovat olleet positiivisia viestejä.

Hakemuksista on poimittu erityisesti Saamelaiskäräjäkauden 2012 - 2015 kulttuurin päätavoitteista saamelaisten yhteisöllisyyden tukemisen, kielellisten ja kulttuurillisten oikeuksien toteutumisen asuinpaikasta riippumatta.

Yhdistysten toiminta- ja projektiavustuksissa on arvioitu hankkeita monipuolisuuden ja alueellisen saavutettavuuden näkökulmasta. Painotusta on hieman kohdistettu saamelaisalueen ulkopuolisille yhdistyksille, koska he aktiivisesti toimivat myös edunvalvonnassa mm. kielipesien perustamiseksi tai toiminnan järjestämiseksi alueellaan. Yhdistykset järjestävät myös aktiivisesti kulttuuritapahtumia laajasti koko saamelaisalueella ja olen huomionut vähintään yhden tapahtuman eri alueelle erityisesti. Saavutettavuus ja ohjelman monipuolisuus sekä se, että tapahtuma tavoittaa yli sukupolvirajojen saamelaisia. Yhteisöllisyyden ja kulttuurielämysten saavutettavuus ovat olleet keskeisiä kriteereitä tapahtumien vertailuissa.

Lisäksi kulttuurilautakunta jakoi saamelaisen elokuvan tuotantotuen valtion erityisavustusta 100 000 euron edestä. Avustusta jaettiin koltan- ja pohjoissaamenkielisiin dokumenttielokuviin sekä pohjoissaamenkieliseen lasten animaatioon.

Saamelaiskäräjien kulttuurilautakunta järjesti yhdessä Utsjoen kunnan ja Utsjoen seurakunnan kanssa Evakkojuhlan itsenäisyyspäivänä 6.12.2014, mikä oli tarkoitettu saamelaisalueen väestölle. Kulttuurilautakunta on pitänyt kertomusvuonna yhteensä seitsemän kokousta, joista kaksi puhelinkokouksena.

3.6. Saamelaiselinkeinot ja ympäristö

Kertomusvuonna uudistettiin lisäksi ympäristönsuojelulaki. Laki on vesilain ja kaivoslain jälkeen kolmas erityislaki, jossa säädetään saamelaiskulttuuriin heikentämiskiellosta. Saamelaiselinkeinoja koskevasta erityislainsäädännöstä kalastuslain kokonaisuudistus on kertomusvuoden aikana edennyt eduskuntakäsittelyyn. Saamelaiskäräjät on tehnyt useita esityksiä kalastuslain sisällön tarkistamiseksi saamelaiskulttuurin suojan parantamista koskevilta osin, mutta esitykset on osittain jätetty huomioimatta lainvalmistelun yhteydessä. Myöskään Tenon kalastussopimusneuvotteluissa ei ole edistytty.

Saamelaisten perinteisten elinkeinojen harjoittamisedellytyksien kannalta merkittävä hanke kertomusvuonna oli metsähallituslain uudistaminen, mutta työtä ei ehditty kertomusvuonna saada valmiiksi. Saamelaiskäräjillä oli lainvalmistelutyöryhmässä edustus, mutta saamelaiskäräjien esityksiä ei uudistuksen valmistelussa pääsääntöisesti huomioitu.

Kertomusvuonna Korkein hallinto-oikeus (KHO) linjasi ensi kertaa kaivoslain toimeenpanosta saamelaisten kotiseutualueen lupaharkinnassa. KHO:n vuosikirjapäätöksessä KHO:2014:111 (Dnro 2371/1/13 ja 2466/1/13, annettu 25.6.2014) todetaan, etteivät kaivoslain 38 §:n ja 50 §:n asettamat edellytykset ole toteutuneet kaivoslupaviranomaisen lupaharkinnassa, sillä kaivosviranomainen (Tukes) ei ole tehnyt 38 §:n edellyttämää selvitystä eikä siten pystynyt arvioimaan täyttyvätkö kaivoslain 50 §:ssä tarkoitetut luvan myöntämisen esteet. Päätöksessä todetaan, että kaivoslain 50 §:ssä tarkoitetun harkinnan on tarkoitettu perustuvan lain 38 §:n mukaisesti tehtyyn selvitykseen. Saamelaiskäräjät neuvotteli työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) kanssa siitä, miten KHO:n linjaukset tulisi ottaa huomioon Tukesin lupaharkinnassa. Neuvottelun johdosta TEM on pyytänyt Tukesia raportoimaan 1.7.2015 mennessä miten kaivosviranomaismenettelyä on kehitetty ottaen huomioon KHO:n vuosikirjapäätöksen 2014:111 linjaukset kaivoslain tulkinnasta. Tukes ei toistaiseksi ole muuttanut lupaharkintamenettelyään KHO:n linjauksia vastaavaksi.

Kertomusvuonna muutettiin kaivoslain 169 § siten, että kullanhuuhtontaluvan voimassaolon jatkamista koskeva päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Laki kaivoslain 169 §:n muuttamisesta (HE 60/2014 vp) tuli voimaan 1.7.2014 saamelaiskäräjien vastustuksesta huolimatta.

Saamelaiskäräjien ja Metsähallituksen yhdessä laatimaa pysyvää mallia Akwé Kon -ohjeiden soveltamisesta saamelaisten kotiseutualueella Metsähallituksen hallinnassa olevien maa- ja vesialueiden ohjauksessa ja suunnittelussa on sovellettu Metsähallituksen toiminnassa vaihtelevasti. Kertomusvuonna ohjeiden soveltaminen maankäyttö- ja rakennuslain sekä ympäristövaikutuksista annetun lain toimeenpanossa ei ole toteutunut saamelaiskäräjien esityksistä huolimatta. Saamelaiskäräjät on osallistunut Metsähallituksen ja saamelaisten kotiseutualueen paliskuntien välisen sopimuksen laatimiseen - sopimuksessa sovitaan menettelyistä, joilla yhteensovitetaan porotalous ja metsätalous saamelaisten kotiseutualueella.

Kertomusvuonna ympäristösihteerin tehtävä vakinaistettiin ja uusi ympäristösihteeri aloitti virassa 12.3.2014. Kertomusvuonna pidettiin saamelaiskäräjien ja saamelaisten kotiseutualueen paliskuntien poroisäntien yhteiskokous. Elinkeino- ja oikeuslautakunta kokoontui kertomusvuonna kaksi kertaa.

3.7. Nuorisoneuvosto

Saamelaiskäräjät asetti 19.2.2014 nuorisoneuvoston toimikaudeksi 2014-2015. Nuorisoneuvosto aloitti vuonna 2014 Ofelaš-toiminnan, samana vuonna kun Norjassa juhliittiin Ofelaš-toiminnan 10-vuotisjuhlia. Toiminnan tärkein tavoite oli jakaa oikeaa tietoa saamelaisista nuorilta nuorille. Nuorisoneuvosto sai toimintaa varten erillisavustuksen aluehallintovirastolta. Nuorisoneuvosto vieraili nuorille suunnatuissa tapahtumissa kertomassa saamelaisista. Tämän lisäksi nuorisoneuvosto palkkasi kaksi saamelaisnuorta valmistamaan materiaalien kouluvierailuja varten ja vierailemaan Lapin alueen kouluissa kertomassa saamelaisista. Kouluvierailukokeilun tulokset olivat rohkaisevia ja toiminnalle pyritään saamaan pysyvä rahoitus.

Nuorisoneuvosto oli mukana järjestämässä alkuperäiskansojen elokuvafestivaali Skábmagovien nuorten päivää ja Lapin nuorisofoorumia sekä järjesti saamelaisnuorten konferenssin Inarissa 6.-7.2.2014. Konferenssin aiheena oli suvaitsevaisuus sekä saamelaisnuorten identiteetti.

Vuoden 2014 aikana nuorisoneuvosto on tutustunut Suomen valtionhallintoon yhdessä Inarin nuorisovaltuuston ja Tornion nuorisoneuvoston kanssa. Nuorisoneuvosto on osallistunut myös Saamelaisen parlamentaarisen neuvoston nuorisolautakunnan toimintaan sekä tavannut Japanin

ainunuoria Inarissa. Nuorisoneuvosto on osallistunut Ijahis Idjan -lasten ja nuortenpäivään, Hetan minileiriin, Saamelaisnuorten taidetapahtuman, saamenkäsityömarkkinoiden sekä järjestänyt saamenkäsityökoulutusta saamelaisnuorille.

Nuorisoneuvosto on ollut aktiivinen alkuperäiskansojen välisessä yhteistyössä. Se on osallistunut YK:n alkuperäiskansa-asioita koskevaan pysyvään forumiin 12.-16.5.2014 New Yorkissa sekä YK:n alkuperäiskansojen maailmankonferenssiin New Yorkissa 22.-23.9.2014. Nuorisoneuvosto on verkostoitunut ja kehittänyt yhteistyötään osallistumalla alkuvuodesta ihmisoikeusjärjestö Incomindiosin Youth in Action -koulutukseen Sveitsissä. Koulutuksessa keskusteltiin alkuperäiskansojen ihmisoikeuksista ja poliittisesta vaikuttamisesta sekä tutustuttiin YK:n toimintaan OHCHR:ssä (Office of the High Commissioner for Human Rights).

Kuva 15 Saamelaisnuorten konferenssi Inarissa 2014. Kuva Stina Roos.

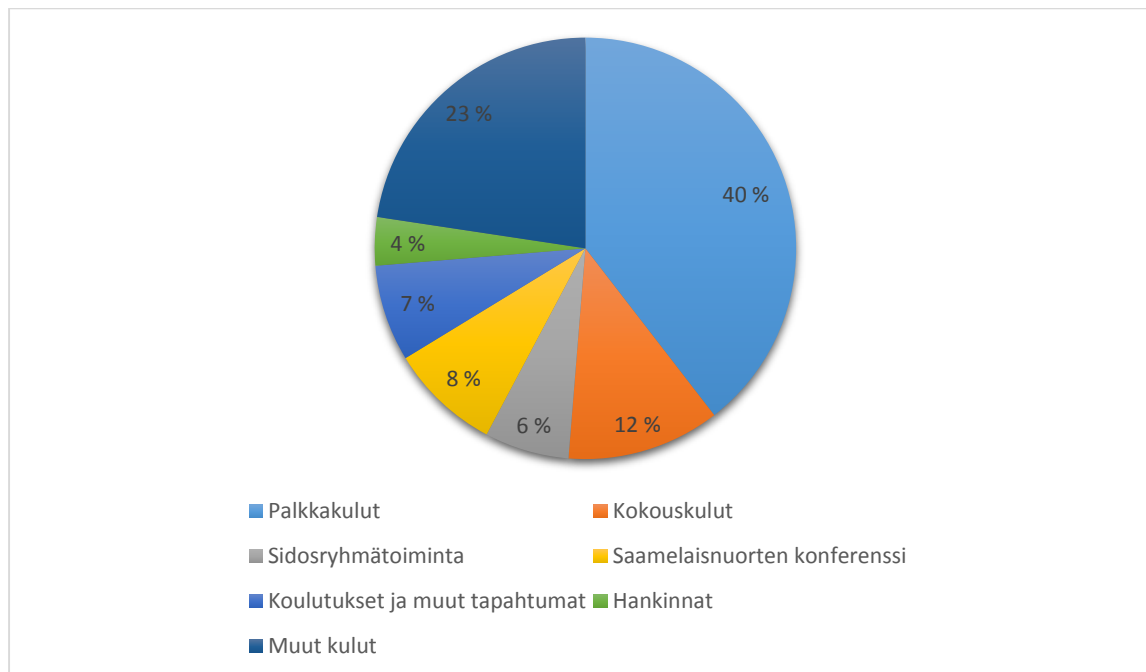

Nuorisoneuvosto osallistui Saamelaisen parlamentaarisen neuvoston alaisen saamelaisnuorten konferenssin valmisteluihin sekä konferenssiin touko-kesäkuun vaihteessa Oslissa. Nuorisoneuvosto osallistui Kautokeinossa 15.11.2014 saamelaisten parlamentaarisen neuvoston nuorisolautakunnan perustamiskokoukseen.

Saamelaiskäräjien toimintaohjelman mukaisten saamelaislasten ja -nuorten aseman kehittämisen tavoitteista Ofelaš-hanke ei toteutunut suunnitellusti, koska sille ei ole myönnetty tarvittavaa rahoitusta. Vuodeksi 2014 nuorisoneuvosto on hakenut erillisrahoitusta Ely-keskukselta.

Nuorisoneuvosto sai opetus- ja kulttuuriministeriöltä toiminta-avustusta 120 000 euroa sekä Lapin aluehallintovirastolta 15 000 euroa Ofelaš-toimintaa varten. Nuorisoneuvoston menoista suurimman osan muodostavat palkkakulut. Nuorisoneuvosto piti kertomusvuonna kuusi kokousta.

Kuva 16 Nuorisoneuvoston menot 2014

3.8. Vaalit

Saamelaiskäräjät asetti vaalilautakunnan valmistelemaan vuoden 2015 saamelaiskäräjävaaleja kokouksessaan kesäkuussa 2014. Vaalilautakunnan sihteeri aloitti työssään elokuussa. Sihteerin irtisanouduttua, uusi sihteeri aloitti työssä lokakuussa.

Oikeusministeriö myönsi Saamelaiskäräjille 114 450 euroa valtionavustusta vaalien toimittamista varten. Valtionavustusta käytettiin toimintavuoden aikana 72 650 euroa. Valtionavustuksesta siirtyi käytettäväksi vaalien toimittamista varten vuonna 2015 noin 45 000 euroa.

3.9. Giellagáldu (SáFá2-projekti)

Saamelainen parlamentaarinen neuvosto käynnisti 1.1.2013 Suomen, Norjan ja Ruotsin saamelaiskäräjien yhteistyönä SáFá2 ammatti- ja resurssikeskusjatkohankeen. Hankkeen aikana kokeiltiin saamen kielen ammatti- ja resurssikeskuksen koetoimintaa. Tarkoitus oli vakiinnuttaa ammatti- ja resurssikeskus Sámi Giellagáldun toiminta ennen hankkeen päättymistä 30.6.2014. Jatkorahoitusta ei saatu kuitenkaan varmistettua, jonka vuoksi ammatti- ja resurssikeskuksen toiminta keskeytyi hankkeen päättyttyä 30.6.2014.

Hankkeen rahoitus koostui eri rahoittajilta saatavasta rahoituksesta. Hanketta rahoitti EU:n rakennerahaston Interreg IV A Pohjoinen -ohjelman osaohjelma 4, Rajaton kehitys – Sápmi 593 687

eurolla. Kansallista vastinrahoitusta saatiin Lapin liitosta 51 647 euroa, ja Suomen saamelaiskäräjien omarahoitussuus oli 126 000 euroa. Hankkeen toteutuneet kokonaiskustannukset (3 maata) olivat 1 252 189, 97 euroa ja Suomen hankepartnerin toteutuneet kustannukset olivat 403 686,48 euroa. Hankkeen pääpartneri oli Suomen saamelaiskäräjät.

Vuoden 2014 aikana hankkeessa oli palkattuna Suomen saamelaiskäräjillä kolme kielityöntekijää toukokuun loppuun saakka sekä kaksi lyhempi aikaista projektityöntekijää. Projektisihteeri ja projektipäällikkö olivat palkattuina kesäkuun loppuun saakka. Inarin-, koltan- ja pohjoissaamenkielen kielityöntekijät suorittavat Sámi Giellagáldulle määritellyjä tehtäviä, joita olivat kielenhuolto, kielen kehittäminen, terminologiatyö, normitus, nimistöpalvelu sekä ohjeiden ja neuvojen antaminen saamen kielten käyttöön liittyvissä kysymyksissä. Suomen saamelaiskäräjät palkkasi projektisihteerin huolehtimaan hankkeen kirjanpito- ja toimistotehtävistä ja projektipäällikön johtamaan ja koordinoimaan hanketta.

4. Saamelaismusiikkikeskus

Saamelaismusiikkikeskus on toiminut vuodesta 2006 ja sen tavoitteena on tukea perinteisten saamelaisten vokaalimusiikkityyliin (luohti, leudd' ja livde) säilymistä ja edelleen kehittymistä, järjestää saamelaismusiikin opetusta, tarjota puitteet saamelaisen musiikin tuotantoon sekä järjestää saamelaismusiikin konsertteja ja muita musiikkitapahtumia tehden saamelaismusiikkia tunnetuksi. Musiikkikeskuksen toimintaa rahoitetaan opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämällä saamelaisen taiteen ja kulttuurin edistämiseen tarkoitettulla määrärahalla.

Vuonna 2014 Saamelaismusiikkikeskus järjesti joikutyöpajaopetusta sekä muuta saamelaismusiikin opetusta Saamelaisalueen eri kouluissa. Helmikuussa musiikkikeskus järjesti Sajoksen kansallispäiväjuhlan yhteydessä Sámi Grand prix-joikuosion Suomen osakilpailut. Alkukesästä musiikkikeskus osallistui lastenkulttuurikeskus Mánnun järjestämälle Dáiduráidu-lastenleirille Karigasniemellä ja loppusyksystä järjesti Dáidága vugiin-lastenleirin iltatapahtumineen Hetassa ja Vuotsossa.

Toimintavuoden aikana musiikkikeskus järjesti useita eri musiikkitapahtumia, konsertteja ja klubi-iltoja sekä Sajoksessa, että muualla saamelaisalueella. Musiikkikeskuksen merkittävin tapahtuma oli elokuussa Inarissa järjestetty Ijahis idja 2014- alkuperäiskansojen musiikkitapahtuma, jonka tuottajana musiikkikeskuksen suunnittelija toimii.

Kuva 17 Ijahis Idja 2014. Kuva Jan-Erik Paadar.

Tukeakseen saamelaismusiikin tuotantoa ja levitystä, musiikkikeskus osallistui vuonna 2015 julkaistavan Ima mánážat- saamenkielisen lastenlevyn tuotantoon sekä tuki Irdon-nimisen kokoonpanon levyn julkaisua. Lisäksi musiikkikeskus osallistui Utsjoen kunnan hallinnoimaan saamelaismusiikin aikuiskoulutuksen kehittämishankkeeseen ohjausryhmätoiminnan kautta.

4.1. Alkuperäiskansojen elokuvakeskus Skábma

Alkuperäiskansojen elokuvakeskus Skábma on vuoden 2014 aikana panostanut erityisesti saamelaisten elokuvatuotantojen eteenpäin viemiseen, rahoitusneuvotteluihin, saamelaisen elokuvan levittämiseen sekä lasten ja nuorten elokuvakasvatukseen ja -koulutukseen.

Alkuperäiskansojen elokuvafestivaali Skábmagovat, suomeksi Kaamoksen kuvia, järjestettiin Inarissa 23.1.-27.1.2014 yhdessä Saamelaistaiteen tukiyhdistyksen sekä muiden toimijoiden kanssa. Alkuperäiskansojen festivaalina Skábmagovat keskittyi saamelaisten ja muiden arktisten alkuperäiskansojen tarinoihin. Kokonaisuudessaan ohjelma koostui dokumenteista, musiikkivideoista, lyhytelokuvista, kokeilevasta elokuvasta ja kokoillan elokuvista. Tasavallan presidentin puoliso Jenni Haukio toimi elokuvafestivaalin suojelijana ja kävijöitä oli yhteensä 3 600, joista lapsia ja nuoria oli 740.

Saamelaisten elokuvatuotantojen kehittämisen tavoitteena on ollut tehdä mahdollisimman laajaa yhteistyötä Norjan ja Ruotsin pohjoisten alueiden elokuvakeskusten ja -organisaatioiden kanssa, jotta löydetään yhteiset tuotanto- ja rahoitusmahdollisuudet saamelaisille elokuvantekijöille. Rahoitusneuvottelujen tuloksena opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi jo toistamiseen 100 000 euroa tukea saamelaiselokuvien tuottamiseen. Ensimmäisellä kerralla tuki meni Suomen elokuvasäätiön kautta ja tällä kertaa rahoja hallinnoi Saamelaiskäräjien kulttuurilautakunta. Tuotantotukea saivat Katja Gauriloffin dokumenttielokuva *Kuun metsän Kaisa*, Aslak Palton dokumenttielokuva *Poromiehen silmin* ja Jouni Westin lyhytanimaatioelokuva *Guolli*.

Saamelaislasten mediakasvatuksen kehittämishankkeen tavoitteena oli kehittää saamelaisalueella elokuvakasvatusta sekä koota ja tuottaa saamenkielistä mediakasvatusmateriaalia. Elokuvakeskus Skábma järjesti vuonna 2014 lapsille koltan-, inarin- ja pohjoissaameksi mediatyöpajoja, joissa tutustuttiin mm. äänimaisemiin, animaatioihin ja käsikirjoittamiseen. Saamen kielipesien käyttöön hankittiin iPad-laitteet, joiden avulla he voivat itse tehdä digitaalisia satuja. Kielipesien työntekijöitä myös koulutettiin, miten iPad-laitteita voi hyödyntää kielipesäympäristössä. Saamelaiskulttuurin huomioiva mediakasvatusopas laadittiin inarin-, koltan- ja pohjoissaameksi ja lisäksi tuotettiin mm. uutisiin ja sarjakuviin liittyvää materiaalia.

Toimintaa varten elokuvakeskuksella oli käytettävissään 95 000 euroa, josta 50 000 oli OKM:n myöntämää saamelaislasten mediakasvatushanketta varten ja 45 000 oli OKM:n saamelaiskäräjille osoittamaa saamelaiskulttuurin tukemiseen tarkoitettua rahaa. Menot koostuivat henkilöstökustannuksista, palkkioista, matkakorvauksista, hankinnoista sekä käännöskuluista. Elokuvakeskuksen budjetti ylittyi 424 eurolla sijaisuuskulujen vuoksi.

4.2. Lastenkulttuurikeskus Mánnu

Saamelainen lastenkulttuurikeskus Mánnu on vahvistanut saamelaisnuorten kulttuuri-identiteettiä ja lisännyt toiminnallaan saamenkielistä tarjontaa saamelaiselle nuorelle väestölle saamelaisen kotiseutualueella. Tärkeästä saamelaisesta lastenkulttuurikeskustoiminnan aloittamisesta tuli elokuussa kuluneeksi kymmenen vuotta.

Vuoden 2014 lastenkulttuurikeskuksen kokonaisbudjetti oli 87 000 euroa. Toimintaa rahoittivat Opetus- ja kulttuuriministeriö, saamelaiskäräjät ja saamelaisalueen kunnat: Inari, Utsjoki, Enontekiö ja Sodankylä.

Mánnu järjesti työpajoja suoraan saamelaisiin varhaiskasvatussyksiköihin ja kouluihin. Lastenkulttuurikeskus osallistui myös perinteisten saamelais-tapahtumien järjestelyihin lasten ja nuorten tapahtumien osalta, kuten Marian päivien, Ijahis Idján ja Uhca máinnastán-festivaalin järjestämiseen. Mari Boinen ja nuorten kanssa toteutettiin performanssi Ijahis Idja-tapahtumassa joka sai laajaa huomiota mediassa. Tanan kulttuurikoulun kanssa järjestettiin saamenkielinen teatteripäivä.

Yhteistyötä jatkettiin toiminnassa saamelaiskäräjien keskusten kanssa mutta myös laajalti saamelaisalueella. Pohjoismaiden rajoja ylittävä saamelainen yhteistyö on tärkeää ja syventää toiminnan merkitystä yhteisöllisessä tavoitteessa. Saamelaistaiteilijoiden, perinteisen tiedon osaajien työ osallistuivat ensiarvoisen tärkeän toiminnan sisällön tuottamiseen.

Nuorten tietoisuutta vaikutusmahdollisuuksista lisättiin ja kokeiltiin uusia työpajoja kuten katutaidetta ja juliste-aidetta. Saamelaisen lasten kulttuurikeskus Mánnun tehtävä on myös tukea nuoria löytämään niitä ilmaisun ja taiteen muotoja, jotka vahvistavat heidän kulttuuri-identiteettiään. Lapsi- ja nuorisopolitiikan (2012-2015) kehittämisohjelman tavoitteita toteutettiin jakamalla asiantuntijoiden kautta tietoa nuorille alkuperäiskansan oikeuksista ja vaikutusmahdollisuuksista.

Kuva 18 Lasten tapahtuma, Ijahis Idja 2014. Kuva Jan-Erik Paadar.

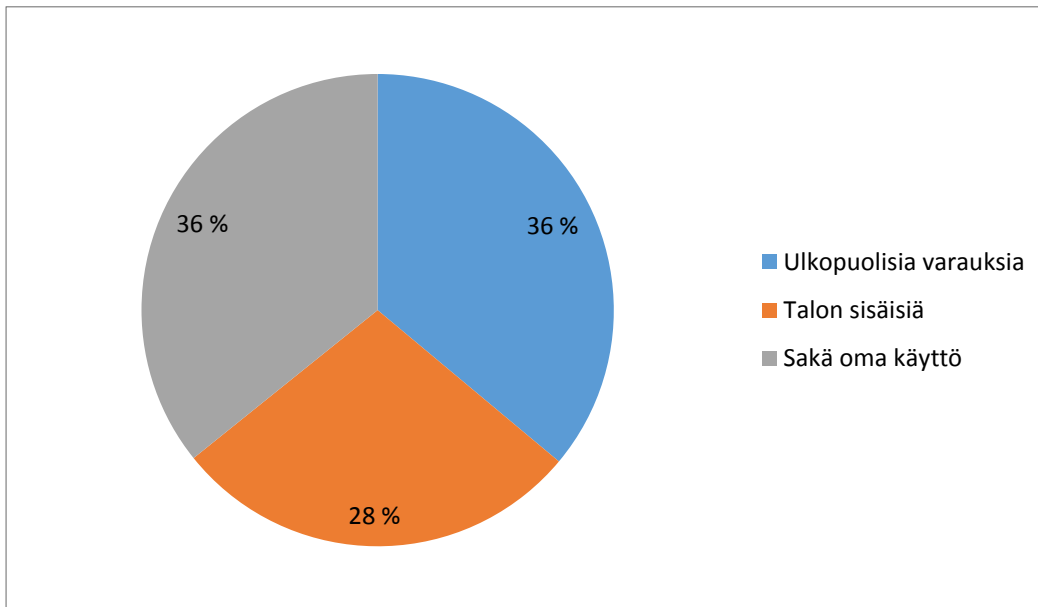
4.3. Sajoksen liiketoimintapalvelut

Vuonna 2014 Sajoksessa jatkoi kahdeksan vakituista käyttäjää (vuokralaista). Ravintola Galla lopetti toimintansa huhtikuussa 2014. Uusi ravintoloitsija aloitti toimintansa 1.6.2014, kun ravintola Lyeme avattiin. Toukokuun ajan Sajoksessa ei ollut ravintolapalveluja, vaan ne tilattiin ostopalveluina. Uutena käyttäjänä aloitti myös Maatalousyrittäjien eläkelaitos 1.2.2014. Sajoksen yhteistoimintamallia ei ratkaistu vielä vuoden 2014 aikana, vaan asia siirrettiin hallituksen päätöksellä käsiteltäväksi saamelaiskäräjien työjärjestyksen uudistamisen yhteyteen. Sajoksen palveluyksikön työntekijöiden palvelusuhdetta jatkettiin vuoden 2015 loppuun asti. Budjettivuonna Sajoksen palveluyksikössä työskenteli viisi kokoaikaista työntekijää sekä yksi osa-aikainen. Kesätyöntekijöitä palkattiin kaksi, yksi Sajoksen infoon ja yksi käsityöpajan ohjaajaksi. Palveluyksikön tulot ylittivät juuri budjetoidut tulot (1 % budjetoitua suurempi), mutta samaan aikaan menot kasvoivat n. 3 % budjetoitua suuremmiksi henkilöstökulujen nousua budjetoidusta. Henkilöstökuluja nostivat muun muassa loma-ajan sijaisuuksien järjestäminen.

Sajoksen kolmantena toimintavuonna Sajoksessa kävi reilu 16 000 kokous- ja tapahtuma-asiakasta (määrä nousi edellisestä vuodesta 33 %, palaten vuoden 2012 tasolle). Sajoksessa järjestettiin kertomusvuonna 54 yleisötapahtumaa (35 % enemmän kuin vuonna 2013). Sajoksen kävijämäärät ovat olleet nousussa edellisestä vuodesta, etenkin yleisötapahtumien, kuten konserttien ja teattereiden määrä on ollut nousussa.

Kokoustilojen varauspäiviä on ollut keskimäärin 28/kk. Yhteensä varauspäiviä oli 341 kappaletta. Näistä varauksista ulkopuolisia varauksia on ollut 36 %, talon käyttäjien varauksia 28 % ja saamelaiskäräjien varauksia myös 36 %.

Kuva 19 Sajoksen varaukset 2014

Sajos toteutti toista kertaa Duodji Shopin kanssa yhteistyönä saamenkäsitöiden työpajoja ajalla 1.7.-15.8. Käsityöpajoissa matkailijat pääsevät itse tekemään saamenkäsitöitä ja samalla tutustumaan saamenkäsitöiden perinteisiin käsityöpajan ohjaajan avustuksella. Lisäksi Sajos toteutti Duodji Shopin ja nuorisoneuvoston kanssa yhteistyönä duodjikirpputorin ja duodjimarkkinat 12.-13.12.2014.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi erityisavustusta Saamelaiskulttuuria multimedian keinonhankkeeseen vuosina 2013 – 2014. Hankkeen tavoitteena on tuottaa Sajoksen auditoriossa esitettävä saamelaiskulttuurinen multifilmiesitys. Hankkeen toteutukselle haettiin lisää aikaa ja toteutus siirrettiin vuoteen 2015.

Saamelaiskäräjien hallituksen päätöksellä Sajokseen perustetaan näyttelytilat saamelaisille taiteilijoille ja ensimmäinen näyttely tullaan toteuttamaan vuonna 2015.

Liitteet

Liite 1 Saamelaiskäräjien edustajat eri työryhmissä vuonna 2014

SAAMELAISTEN OIKEUDET			
Työryhmä	Toimikausi	Saamelaiskäräjien edustaja/-t	Varajäsen/-t
Arktinen taustaryhmä	Jatkuva	Klemetti Näkkäläjärvi	
Arktisen alueen neuvottelukunta		Heikki Paltto	
Barents-taustaryhmä	Jatkuva	Klemetti Näkkäläjärvi	
Euroopan Neuvoston vihapuheen vastainen kampanja	1.3.2013-31.12.2014	Tuomas-Aslak Juuso	
Ihmisoikeusvaltuuskunta	2012-2016	Klemetti Näkkäläjärvi	-
Interreg Pohjoinen ohjelman -valmisteluprosessin johtoryhmä	2013-	Heikki Paltto	
Lapin Ely-keskuksen neuvottelukunta		Ilmari Tapiola	Heikki Paltto
Lapin liiton hallitus	2013 - 2016	Anna Morottaja	Anne Nuorgam
Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR)		Anna Morottaja	Heikki Paltto
Metsähallituksen Inarin ja Sodankylän yhteistyöryhmä	2011-2014	Tauno Haltta ja Petra Magga-Vars	Väinö Seurujärvi ja Harri Hirvasvuopio
Metsähallituksen Enontekiön yhteistyöryhmä	2011-2014	Anne-Maria Näkkäläjärvi, Janne Näkkäläjärvi ja Aslak Nils Tomas Juuso	Juha Magga, Saara Ketola ja Tuomas Aslak Juuso
Metsähallituksen Lapin neuvottelukunta		Klemetti Näkkäläjärvi	Tiina Sanila-Aikio
Metsähallituksen Utsjoen yhteistyöryhmä	2011-2014	Maarit Pieski, Vesa Länsman ja Nilla Tapiola	Rauna Guttorm, Olavi Aikio ja Urpo Vuolab
Metsäneuvosto	1.7.2011-31.6.2015	Anu Avaskari	Osmo Seurujärvi
PEFC-standardityöryhmä	2013-2014	Klemetti Näkkäläjärvi	Heikki Paltto
Pohjoismaiden saamelaissopimuksen Suomen valtuuskunnan kansallinen taustaryhmä		Anu Avaskari	
Pohjoismaisen saamelaisasiain virkamieselimen Suomen valtuuskunta		Nilla Tapiola	
Pohjoismaisen saamelaissopimuksen neuvotteluvaltuuskunta		Ulla-Maarit Magga	
Saamelaisten osallistumisoikeuksien lisäämistä Metsähallituslain uudistamisessa valmisteleva työryhmä	28.2.2014 asti	Aimo Guttorm	
		Klemetti Näkkäläjärvi, Heikki Paltto, Anne Nuorgam	
		Klemetti Näkkäläjärvi, Petra Magga-Vars, Ilmari Tapiola, Anna Morottaja	
		(asiantuntija)	
Vähemmistöasian neuvottelukunta	1.7.2012-30.6.2015	Klemetti Näkkäläjärvi	

Yhdenvertaisuus etusijalle 5-
hankkeen ohjausryhmä

15.1.2013-14.1.2014

Ulla Magga

YMPÄRISTÖ Työryhmä	Toimikausi	Saamelaiskäräjien edustaja/-t	Varajäsen/-t
Biodiversiteettityöryhmä	2006-2016	Klemetti Näkkäljärvi	
Ealli biras – Elävä ympäristö- ohjausryhmä		Maria Sofia Aikio	Birit Kitty
Ivalon tulvasuojelu- asiantuntijatyöryhmä		Bigga-Helena Magga	
Jokihelmisimpukkakantojen elvyttäminen uusilla menetelmillä”-hankkeen ohjausryhmä	1.6.2011–31.5.2014	Tauno Haltta	
Kansallinen artikla 8(j) asiantuntijatyöryhmä	15.2.2013-31.12.2014	Klemetti Näkkäljärvi, Petra Magga-Vars Heikki Paltto (asiantuntija) Klemetti Näkkäljärvi	
Kansainvälinen biodiversiteettityöryhmä			
Kestävän kehityksen toimikunta	2013-2015	Klemetti Näkkäljärvi	Tiina Sanila-Aikio
Kevon hoito- ja käyttö- suunnitelma- projektin yhteistyöryhmä		Ilmari Tapiola	
Kevon hoito- ja käyttösuunnitelman Akwé: Kon - työryhmä		Ilmari Tapiola (pj), Ari Heikki Ai- kio, Suvi Somby-Rasmus, Merja Nillukka ja Mika Aikio	
Käsivarren erämaa-alueen, Mallan luonnonpuiston ja Saanan luonnonsuojelu-alueiden hoidon ja käytön suunnitteluhankkeen yhteistyöryhmä		Per-Oula Juuso Anne-Marit Labba Lars-Jona Valkeapää Tuomas Aslak Juuso	
Metsähallituksen Akwé:Kon - ryhmä Urho Kekkosen kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman laadinnassa		Inker-Marja Hetta Jouni Alakorva Inga-Briitta Magga Jouko Hetta	
Nagoyan pöytäkirjan kansallista toimeenpanoa valmisteleva työryhmä	1.5.2013-31.12.2014	Klemetti Näkkäljärvi	
Resurssimobilisaatio ja luonnon monimuotoisuuden kannalta haitalliset kansalliset tuet - asiantuntijaverkosto	1.11.2013-30.6.2015	Inga-Briitta Magga	Heikki Paltto
Urho Kekkosen kansallispuiston neuvottelukunta	1.2.2014-1.2.2017	Nilla Hirvasvuopio	Tuula-Maija Magga- Hetta

ELINKEINOT Työryhmä	Toimikausi	Saamelaiskäräjien edustaja/-t	Varajäsen/-t
Enontekiön kalatalousneuvottelukunta	2013-2015	Antti-Oula Juuso	Marjatta Magga
Inarin kalatalousneuvottelukunta	2013-2015	Osmo Seurujärvi	Anna Morottaja

Kalatalouden kehittämisrahaston hallitus	2013-2014	Jouni Aikio	Anna Morottaja
Lapin liiton lohityöryhmä		Nilla Tapiola	
Lappilaiset elinkeinot porotyöryhmä		Heikki Paltto	-
Melan kalastajien ja poronhoitajien neuvottelukunta	2011-2013	Pentti Valle	Pia Ruotsala
Paliskuntain yhdistyksen hallitus	2012-2014	Asko Länsman	
Poronhoitoalueen suurpetoneuvottelukunta		Heikki Paltto	
Porotalous- ja luontaiselinkeinotutkimuksen neuvottelukunta	15.7.2013 – 15.7.2016	Nilla Tapiola, Helena Määttä	
Suurpetopoliitiikan arviointi-työryhmä		Heikki Paltto	
Tenojoen kalastussopimuksen neuvotteluvaltuuskunta		Marita Lukkari	Nilla Tapiola
Tenojoki-työryhmä		Nilla Tapiola, Ilmari Tapiola, Asko Länsman, Anne Nuorgam, Arto Pohjanrinne, Veikko Porsanger, Veikko Guttorm ja Aimo Guttorm (siht)	
Utsjoen kalatalousneuvottelukunta	2013-2015	Olavi Aikio	Maarit K. Pieski

SOSIAALI- JA TERVEYS

Työryhmä	Toimikausi	Saamelaiskäräjien edustaja/-t	Varajäsen/-t
Pohjois-Suomen aluejohtoryhmä	2012-2015	Pia Ruotsala	Ristenrauna Magga, Sámisoster ry
Lapin hyvinvointityöryhmä	2013 - 2016	Pia Ruotsala	Nihkolas Valkeapää
Lapin sairaanhoitopiirin kuntoutuksen asiakasyhteisöimikunta	2012-2015	Arto Pohjanrinne	Ulla Magga
Lapin sairaanhoitopiirin perusterveydenhuollon yksikön ohjausryhmä	2013-2016	Pia Ruotsala	Posken saamelaisyksikön suunnittelija (Sari Guttorm)
Lapin sairaanhoitopiirin perusterveydenhuollon yksikön saamenkieliset palvelut	2013-2014	Pia Ruotsala Sari Guttorm	Nihkolas Valkeapää
Lapin sosiaalityön ja sosiaalialan opetus- ja tutkimuskeskuksen ohjausryhmä	2010 - 2014	Pia Ruotsala	Anu Avaskari
Lapin toimintayksikön ohjausryhmä	2013-2016	Sosiaali-terveyslautakunnan puheenjohtaja Arto Pohjanrinne	ja Sosiaali-terveyslautakunnan varapuheenjohtaja
Lapin vammaistyöryhmä		POSKE: saamelaisyksikön suunnittelija (Sari Guttorm)	ja Sosiaali- ja terveyssihteeri (Pia Ruotsala)
Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen neuvottelukunta	2012-2015		

KOULUTUS

Työryhmä	Toimikausi	Saamelaiskäräjien edustaja/-t	Varajäsen/-t

Esi-, perus- ja lisäopetuksen
opetussuunnitelman
perustetyön ohjausryhmä

Petra Magga-Vars

Yrjö Musta

Lapin korkeakoulukonsernin
neuvottelukunta

Klemetti Näkkäljärvi

Saamelaiskulttuurin 1.8.2013-31.7.2016
tutkintotoimikunta

Ilmari Tapiola,
Aune Musta

Saamelaisten koulutusasiain 2012 - 2015
yhteistyöelin

Yrjö Musta
Rauni Äärelä

Outi Länsman
Pigga Keskitalo

SAKK:n johtokunta 2013 - 2017

Veikko Guttorm
Anna Näkkäljärvi-
Länsman
Anu Avaskari
Tiina Sanila-Aikio
Nils-Samuli Näkkälä
Maarit Pajuranta

Ilmari Tapiola
Annukka Hirvasvuopio-
Laiti
Aslak Paltto
Veikko Feodoroff
Berit_Ellen Juuso
Jouko Hetta

KULTTUURI

Työryhmä	Toimikausi	Saamelaiskäräjien edustaja/-t	Varajäsen/-t
Evankelis-luterilainen kirkolliskokous	1.5.2013-30.4.2016	Veikko Guttorm	
Johti girjerádjú/Jutaava kirjasto – hankkeen ohjausryhmä		Marjukka Helander	Tauno Haltta
Kaapin Jounin tilan johtokunta		Heikki Paltto	
Kolttakulttuurikeskuksen hallitus	2013-2016	Tauno Haltta	
Lapin alueellinen liikuntaneuvosto	2012-2016	Aslak Paltto	Elli-Marja Hetta
Lapin taidetoimikunta	19.4.2013 - 31.12.2014	Ilmari Tapiola	
Oulun hiippakuntavaltuusto	1.5.2012-30.4.2016	Veikko Guttorm	

LAPSET JA NUORET

Työryhmä	Toimikausi	Saamelaiskäräjien edustaja/-t	Varajäsen/-t
Lasten ja nuorten taidekeskuksen neuvottelukunta		Petra Magga-Vars	
Nuorten Lappi II-ohjausryhmä	2013-2014	Kaisa Tapiola-Länsman	
Nuorten palvelut kuntoon - hankkeen ohjausryhmä	2013-2014	Kaisa Tapiola-Länsman	

SAAMEN KIELI

Työryhmä	Toimikausi	Saamelaiskäräjien edustaja/-t	Varajäsen/-t
FilBLUL:n hallitus		Anna Morottaja	kieliturvasihteeri
Gollegiella arviointikomitea		Anna Morottaja	
Kieliasian neuvottelukunta	2012-2015	Siiri Jomppanen (asiantuntija)	kieliasiansihteeri
Poliisin ja etnisten yhteisöjen yhteistyöfoorumi	2010-	Siiri Jomppanen	kieliasiansihteeri

2012 – 2015

inarinsaamen

ausryhmä

pohjoissaamen

saamen kielineuvoston

varapuheenjohtaja

Tiina Sanila-Aikio (pj)

Seija Sivertsen

Erkki Lumisalmi Natalia

Vaskova

Anna Morottaja (pj)

Petter Morottaja

Marja-Liisa Olthuis

Tiina Sanila-Aikio

(puheenjohtaja)

Ellen Pautamo

Aslak-Nils Valle

Kaarina Vuolab-Lohi

Liite 2 Vaalikauden toimintaohjelman 2012-2015 toteutuminen